

SAVIKON AURINKOVOIMALAN OSAYLEISKAAVA

VASTINEET OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN JA MIELIPITEISIIN

Sisällysluettelo

1.	L01 KESKI- JA POHJOIS-UUDENMAAN LINTUHARRASTAJAT APUS RY, 13.03.2025	3
2.	L02 FINGRID OYJ, 24.03.2025.....	4
3.	L03 HYVINKÄÄN KAUPUNKI, 17.3.2025	7
4.	L04 KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS, 10.4.2025	7
5.	L05 KESKI-UUDENMAAN ALUEELLINEN VASTUUMUSEO, 27.3.2025	10
6.	L06 KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS, 04.03.2025	13
7.	L07 NURMIJÄRVEN SÄHKÖVERKKO OY, 27.02.2025	13
8.	SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON UUDENMAAN PIIRI RY, 26.03.2025	13
9.	L09 UUDENMAAN LIITTO, 24.03.2025	14
10.	M01 YKSITYISHENKILÖ 1, 21.3.2025	15
11.	M02 YKSITYISHENKILÖ 2, 24.3.2025	16
12.	M03 YKSITYISHENKILÖ 3, 22.3.2025	18
13.	M04 YKSITYISHENKILÖ 4, 26.3.2025	20
14.	M05 YKSITYISHENKILÖ 5, 25.3.2025	22
15.	M06 YKSITYISHENKILÖ 6, 25.3.2025	23
16.	M07 YKSITYISHENKILÖ 7, 26.3.2025	23
17.	M08 YKSITYISHENKILÖ 8, 25.3.2025	24
18.	M09 YKSITYISHENKILÖ 9, 26.3.2025	26
19.	M10 YKSITYISHENKILÖ 10, 22.3.2025	27
20.	M11 YKSITYISHENKILÖ 11, 23.3.2025	28
21.	M12 YKSITYISHENKILÖ 12, 26.3.2025	32
22.	M13 YKSITYISHENKILÖ 13, 26.3.2025	33
23.	M14 YKSITYISHENKILÖ 14, 21.3.2025	35
24.	M15 YKSITYISHENKILÖ 15, 22.3.2025	35
25.	M16 YKSITYISHENKILÖ 16, 23.3.2025	36
26.	M17 YKSITYISHENKILÖ 17, 24.3.2025	37
27.	M18 YKSITYISHENKILÖ 18, 24.3.2025	41

14.8.2025	2 (46)
28. M19 YKSITYISHENKILÖ 19, 24.3.2025	42
29. M20 YKSITYISHENKILÖ 20, 26.3.2025	43
30. M21 YKSITYISHENKILÖ 21, 24.3.2025	44

14.8.2025

3 (46)

YLEISTÄ

Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä lausuntoja ja mielipiteitä varten 3.–26.3.2025. OAS:asta toimitettiin yhteensä 9 lausuntoa ja 21 mielipidettä. Lausunnoissa ja mielipiteissä aiheiksi nousivat, kaavoitettavan aurinkovoimalan sijainti, kaavoitukseen liittyvä tiedottaminen, luontoarvojen huomiointi, vaikutukset kiinteistöjen arvoon ja harjoitettaviin elinkeinoin, paloturvallisuus, vaikutukset eläinten liikkumiseen alueella sekä huoli aurinkovoimalahankkeen ympäristöhyödyistä.

Lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot. Yksityishenkilöiden mielipiteissä ei esitetä nimiä eikä kiinteistön osoite- ja rekisteritietoja henkilötietojen suojaan liittyvän lainsäädännön perusteella. Mahdolliset OAS:aa ja hanketta referoivat johdantotekstit tms. on poistettu. Lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäistä sisältöä on saatettu paikoin tiivistää. Lausunnoissa ja mielipiteissä mukana olleita liitteitä ja karttoja ei esitetä tässä koosteessa, mutta ne on toimitettu hankkeesta vastaavalle.

Yksityishenkilöllä tässä vastinekoosteessa tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön käsittävää tahoa, joka on laatinut ja/tai allekirjoittanut mielipiteen.

LAUSUNNOT

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
1. L01 Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry, 13.03.2025	Nurmijärven kunta, yleiskaavoitus Savikon aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelma <i>Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajat Apus ry: n lausunto Nurmijärven kunnan Savikon aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.</i> Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajat Apus ry kiittää mahdollisuudesta esittää kannanotto ja osallistua siten kunnan kaavatyöhön. Olemme tutustuneet Savikon aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, ja haluamme nostaa siitä esiin omaan osaamisalaamme liittyviä teemoja. Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavatyötä varten on laadittu useita selvityksiä, joista yksi on pesimälinnustaselvitys (Ahlman Group Oy, 2023). Pesimälinnustaselvityksen mukaan hankelau-eelta varmistettiin yhteensä 29 eri lajin pesimäreviiriä tai -reviirejä. Huomautamme, että pesimälinnustaselvitys on tehty ai-noastaan suunnitellun aurinkovoimalan alueelle. Aurinkovoi-malan eteläpuolella olevalta osalta, jota osayleiskaava myös koskee, ei ole selvitetty pesimälinnustoa. Apus ry:n tiedossa on, että osayleiskaavan alueella olevat Savi-kon pellot ovat yhdistyksemme alueella merkittävä muutonai-kainen lintujen levähdysalue. Lintuharrastajien havaintoja on kyseiseltä alueelta vuosina 2010 — 2025 ilmoitettu runsaasti, yli 4 000. Tämä kertoo paitsi alueen merkityksestä linnuille, myös merkityksestä ulkoilu- ja virkistysalueena kunnan	Merkitään tiedoksi. Voimala-alueiksi kaa-voitettavat alueet si-jaitsevat lähtökohtai-sesti peltoalueilla osayleiskaavan poh-joispuolella. Kaava-alu-een eteläisellä osuu-della, vaiheosayleis-kaava-alueella, tarkoi-tuksena on osoittaa ai-noastaan aurinkovoi-malan liityntäkaapelin ohjeelliset linjaukset ja liityntäpiste, eikä alu-eella ole aikomusta osoittaa muuta maan-käyttöä. Lisäselvitystar-peet vaiheosayleis-kaava-alueella tarkas-tetaan kaavan ehdo-tusvaiheessa. Kaava-alueen linnusto-arvoja sekä alueen merkitystä muuttolin-tujen levähdysalueena on täydennetty

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	asukkaille. Aineistossa huomioitavaa on alueen muutonaikainen merkitys linnustolle. Havaintoja on mm. suurista hanhiparvista, useista eri petolintulajeista sekä useista pelloille ruokailemaan pysähtyneistä kahlaajalajeista. Esitämme, että ennen kaavoituksen etenemistä, on alueen merkitys lintujen muutonaikaisena levähdyspaikkana selvitetävä tarkemmin, jotta kaavoituksella ja mahdollisesti rakennettavalla aurinkovoimalalla ei vaikuteta haitallisesti muuttolintuihin. Jos osayleiskaava hyväksytään esitetyn aurinkovoimalan rakentamiseksi, esitämme, että kaavaan merkitään vesiojien ja purojen varret säilytettäväksi rakentamiselta säästäten pensaikot. Samoin alueella olevat yksittäiset puut ja puuryhmät sekä metsiköt säästetään. Näin ainakin ympäristöllisesti säilyisi pesimäaluetta, jos linnut muuten hyväksyisivät muuttuvan ympäristön.	kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Alueen vesiojia ja puroja jätetään voimalarakentamisen ulkopuolelle ja niihin osoitetaan kasvillisuutta säästettäväksi/istutettavaksi.
2. L02 Fingrid Oyj, 24.03.2025	Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liittymään koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittymästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti. Osayleiskaavan alueelle sijoittuu Fingridin 400 kilovoltin (kV) voimajohto Espoo-Hikiä (kuva 1). Sen 53 metriä leveä	Merkitään tiedoksi. Espoo-Hikiä 400 kV:n voimajohdon rajoitukset huomioidaan osayleiskaavassa. Uusi Hikiä-Inkoo voimajohdon johtoreitti sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle. Lausunnossa muut esiin tuodut asiat huomioidaan osana hankkeen kaavoitusprosessia ja teknistä suunnittelua. Tarvittavat riskiteämälausunnot pyydetään hankkeen edetessä.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	voimajohtoalue muodostuu 33 metriä leveästä johtoaukeasta ja 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevä rakennusraja ulottuu nykyisin 18 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinjasta voimajohdon molemmin puolin. Fingridillä on käynnissä YVA-menettely uudelle 2 x 400 kV voimajohdolle välillä Hikiä-Inkoo (verkkosivut www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/hikia-inkoo). Johtoreitteihin on tehty muutoksia arviointiohjelmavaiheen palautteen perusteella. Kuvassa 1 näkyy YVA-menettelyn uusi voimajohtoreitti aurinkovoima-alueen länsipuolella. Arviointityön tulokset koostaan arviointiselostukseksi, jonka oletetaan valmistuvan loppuvuodesta 2025. Fingrid tekee päätöksen hankkeen jatkosuunnittelusta ja rakentamisesta YVA-menettelyn (2025–2026) jälkeen. Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2027–2029. Voimajohdon rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2029–2031. <i>(Kuva 1: Liitekartta Fingridin nykyisistä ja suunnitelluista voimajohtoista alueella)</i> Kaavoituksen täytyy mahdollistaa näiden valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteysien ylläpito ja kehittäminen. Uusien voimajohtojen sijoittamisessa suositetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti nykyisten voimajohtoreittien hyödyntämistä. Kaavoituksessa on hyvä ottaa huomioon, että nykyisiin voimajohtoihin kohdistuu kehittämisspainetta. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Tuomme taustaksi esille tekniset minimivaatimukset aurinkovoimaloiden sijoitukseen. Niistä ilmenee mm. se, että aurinkovoimalat tulee sijoittaa johtoaukan ulkopuolelle (ks. infolaatikko). Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia. <i>*Infolaatikko:</i> Mitä pitää ottaa huomioon aurinkovoimaloiden sijoituksessa? <i>Viat kantaverkossa saattavat johtaa laajoihin suurhäiriöihin, joiden seuraukset ovat arvaamattomat. Tämän vuoksi käyttövarmuus sähkönsiirrossa on yhteiskunnan kannalta elintärkeää.</i>	

14.8.2025

6 (46)

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	<i>Kantaverkon käyttövarmuuden ja kunnossapitotoiminnan varmistamiseksi aurinkovoimaloiden sijoittamisessa kantaverkoon kuuluvien voimajohtojen ympäristöön on otettava huomioon muun muassa seuraavaa:</i> <i>voimajohdon kunnossapito ja tarkastukset edellyttävät esteetöntä kulkua johtoaukealla jalan sekä ajoneuvoilla ja työkoneilla</i> <i>johtoaukealle on asennettu voimajohdon maadoitusjohtimia, joita ei tule vahingoittaa ja joiden kunnossapito ei saa estyä</i> <i>voimajohdon maadoituspotentiaali saattaa aiheuttaa erityisiä suojaustarpeita alueelle sijoitettaville sähköjärjestelmille</i> <i>johtoaukealle sijoittuvat toiminnot eivät saa estää tai hankaloittaa voimajohtorakenteiden, kuten pylväiden, harusten tai johtimien, uusimista tai kunnossapitoa</i> <i>voimajohdon ukkosjohtimiin kertyvä lumi tai jää sekä huurrekuormien pudotukset saattavat aiheuttaa vaaraa johtoaukealla oleville rakenteille</i> <i>voimajohtoalueen kasvustonkäsittely, kuten johtoaukean raivaus ja reunavyöhykepuiden käsittely, on voitava toteuttaa ilman, että johtoalueelle sijoitettu rakenne on rajoitettava tai vaarantava tekijä</i> <i>johtoaukealle sijoittuvien rakenteiden korkeutta on rajoitettu vaihtosähköilmajohtojakoskevyssä standardeissa ja määräyksissä</i> <i>mahdolliset uudet voimajohdot on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteidenmukaisesti sijoitettava ensisijaisesti olemassa olevien voimajohtojen paikalle tai vierelle, joten voimajohtojen ympäristöön voi kohdistua tämän mukaisia jatkosuunnittelutarpeita.</i> <i>Edellä mainitusta syistä aurinkovoimalat on sijoitettava kantaverkon voimajohtojen johtoaukeiden ulkopuolelle. Aurinkovoimalan sijoittamisessa on huomioitava tarvittaessa voimajohdon rakennusrajoitusalue sekä maadoituspotentiaalista aiheutuva vaarajännitealue. Ennen johtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuvan työskentelyn aloittamista on ehdottomasti pyydettävä työskentelyohjeet voimajohdon omistajalta.</i> <i>Aurinkovoimalan omistaja on vastuussa kaikista niistä vahingoista, joita voimajohdolle tai sähköän siirrolle saattaa aiheutua aurinkovoimalan rakentamisen tai sen käytön seurauksena. Mikäli voimajohdon rakennemuutosten tai johtohankkeiden takia tarvitsemme johtoalueen kokonaan käyttöömmme, on aurinkovoimalan sijoittumisesta johtoalueelle sovittava voimajohdon</i>	

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	<i>omistajan kanssa uudelleen. Mahdollinen aurinkovoimalan siirtäminen tapahtuu sen omistajan kustannuksella.</i> Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot. Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilla https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueidenhyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/. Muiden kuin Fingridin omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta. Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.	
3. L03 Hyvinkään kaupunki, 17.3.2025	LAUSUNTO Koska osayleiskaavan toteuttamisen vaikutukset ulottuvat Hyvinkään puoleisille alueille, tulee osayleiskaavaprosessin yhteydessä taata riittävät osallistumismahdollisuudet myös näiden alueiden maanomistajille. Muutoin osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei ole huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi. Osayleiskaavan osallistumismahdollisuudet taataan myös Hyvinkään puolelle sijoituille maanomistajille.
4. L04 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, 10.4.2025	Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunto Hulevedet Seuraavaa kaavavaihetta varten tulee laatia vähintään alustava hulevesisuunnitelma, josta tulee ilmi mm. kaava-alueen valuma-aluejako ja vedenjakajat sekä purku-uomat/virtausreitit ja vastaanottavat vesistöt. Lisäksi tulee arvioida hankkeen vaikutuksia vastaanottavien vesistöjen ja erityisesti Koiransuolenojan vedenlaatuun sekä uhanalaisten lajien elinympäristöihin. Koiransuolenojassa on VHVS:n vuosien 2018–2020 inventointien mukaan paljon virta- ja koskipaikkoja, ja sähkökoekelastuksissa uomassa on havaittu uhanalaisia taimenia sekä mm. rapuja. Erityisesti infran rakentamisen aikaiset	Merkitään tiedoksi. Hulevedet Osayleiskaavaa varten laaditaan vesienhallintasuunnitelma, jossa huomioidaan ko. asiat kaavaehdotusvaiheessa.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	hulevesivaikutukset sekä vaikutusten minimointi on arvioitava huolella. Luonto Suunnittelualueella on putkilokasveista havaittu silmälläpidettävää (NT, near threatened) ketoneilikkaa kahdesta eri paikasta (Nurmijärven Sun Rajamäen aurinkovoimapuiston kasvillisuus selvitys 2023, Ahlman Group Oy). Ketoneilikan kasvupaikat tulee säilyttää rakentamattomana ja esiintymien kasvuedellytykset on turvattava. Lajin kasvupaikat tulee suojata mahdollisten maanrakennustöiden ajan. Alueella on havaintoja vaarantuneista ja silmälläpidettävistä lintulajeista, joista yksi on Suomen erityisvastaalaji kuovi (NT) (Nurmijärven Sun Rajamäen aurinkovoimapuiston pesimälinnustoselvitys 2023, Ahlman Group Oy). Vaarantuneiden ja silmälläpidettävien lintulajien elinalueet tulee turvata hankkeessa. Kaava-alueen eteläosan maakaapelin osalta tulee esittää sijaintisuunnitelma. Hankealueen eteläosaan ei suunnitelmassa ole rakentumassa aurinkovoimaloita, mutta alueen luontoarvot on selvitettävä, mikäli maakaapeli-infran rakentamisesta seuraa maankäytön muutoksia. Kaava-alueen koillisosassa on Hämeenlinnanväylän ja Penttiläntien välissä pieni metsäalue, joka ei ollut mukana pohjoisosan luontoselvityksissä. Kaavamateriaalien perusteella alueelle ei ole suunnitteilla aurinkovoimalaa, eikä mahdollisesti muitakaan maankäytön muutoksia. Ympäristökeskus teki metsäalueelle maastokäynnin 2.4.2025, eikä sen perusteella alueella todennäköisesti ole merkittäviä luontoarvoja, vaan puusto koostuu lähinnä nuorehkoista koivuista ja haavoista. Alueella oli kuitenkin yksi selvästi vetinen/lammikoitunut ja pajukkoinen kohta, jonka osalta ei voi poissulkea pohjaveden purkautumiskohdan mahdollisuutta ottaen huomioon sijainnin pohjavesialueella. Suunnittelualue koostuu lähinnä rakentamattomasta peltoalueesta ja vähäisistä metsäisistä alueista, joita pitkin eläimet liikkuvat. Suunnittelualue tullaan aitaamaan, mikä muodostaa etenemisesteen eläinten liikkumisen kannalta. Tämä saattaa lisätä hirvieläinonnettomuuksia erityisesti seututie 130:lla, jota ei ole suojattu riista-aidoilla. Tilastojen mukaan suunnittelualueen viereisellä tieosuudella on tapahtunut useita hirvieläinonnettomuuksia vuosina 2020–2024 (Ramboll). Hirvieläinonnettomuuksia on tapahtunut myös valtatie 3:lla riista-aidoista huolimatta.	Luonto Ketoneilikan kasvupaikat jäävät aurinkovoimala-alueiden ulkopuolelle ja ne säilytetään rakentamattomina. Pesimälinnustoselvityksen mukaan selvitysalueella tehtyjen havaintojen perusteella ei voida esittää erityisiä maankäyttösuosituksia, sillä reviirit olivat laajalla alueella, eikä erityisen tärkeitä alueita todettu (Ahlman Group Oy, 2023). Alueelle muodostuva kasvillisuus, sekä oijen reunojen pensaikot tarjoavat jatkossakin alueen linnuille mahdollisia pesäpaikkoja. Aurinkovoimalan liittytäkäapelin vaihtoehtoiset linjaukset esitetään kaavaluonnoksessa ohjeellisina vaiheosayleiskaava-alueella. Kyseisellä alueella ei ole tarkoitus osoittaa muuta maankäyttöä. Kirkonkylän osayleiskaava on voimassa oleva osayleiskaava, joka kattaa suurimman osan Savikon aurinkovoimalan vaiheosayleiskaavan alueesta ja ohjaa maankäyttöä ko. osin. Kirkonkylän osayleiskaava ja sitä varten laadittu luontoselvitys

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Etenemisesteiden lisääntyessä tulee kiinnittää erityistä huomiota haittavaikutusten lieventämiseen. Pohjavesi Osayleiskaavan suunnittelualue sijoittuu osittain Salmelan 1-luokan pohjavesialueelle ja Valkojan 1-luokan pohjavesialueelle. Salmelan pohjavesialueelle sijoittuu etenkin aurinkovoimalan hankealuetta. Valkojan pohjavesialueelle sijoittuu yksittäinen aurinkovoimalan hankealue ja muuten alueelle on sijoitumassa voimalan liityntäkaapeli. Aurinkovoimalan rakentaminen tarkoittaa paneelikenttien, huoltoteiden, sähköasemien ja liityntäjohtoreittien rakentamista. Aurinkopaneelikentistä ja niiden yhteydessä olevista sähkövarastoista aiheutuvat pohjavesiriskit voivat olla niiden rakentamisen tai käytön aikaisia. Muun muassa paneelikentille rakennettavat tiet ja rakentamisen aikainen raskas työmaaliikenne aiheuttavat riskin pohjaveden laadulle, kuten myös aurinkopaneelien perustukset ja kaapeloinnit. Aurinkopaneelikenttien käytön aikaiset pohjavesiriskit voivat muodostua esimerkiksi paneelien kennoissa käytettävistä maametalleista, öljyistä ja kemikaaleista. Kennojen rikkoontumisen tai tulipalon sattuessa näitä aineita voi päästä pohjaveteen ja levitä laajalle alueelle sammutusvesien tai muiden sammutusaineiden mukana. Nurmijärven pohjavesialueiden suojelu suunnitelmassa (Afry 2023, ei vielä hyväksytty) todetaan, ettei sähköasemia eikä laajoja kaupallisia aurinkopaneelikenttiä/aurinkovoimaloita tule sijoittaa pohjavesialueelle. Hankealueiden maaperä muodostuu pääosin savesta. Savipeitteisillä alueilla pohjavesi on usein paineellista, joka lisää rakentamiseen liittyvää pohjavesiriskiä. Hankkeessa tulee selvittää pohjaveden pinnantas suhteessa maanpintaan sekä mahdollinen paineellisen pohjaveden esiintyminen ja huomioida se perustamistapojen osalta. Lisäksi tulee selvittää mahdolliset vaikutukset Savikon vedenottamolle ja Salmelan pohjavesialueen tutkitulle vedenottamon paikalle.	huomioidaan kaava-selostuksessa. Luontoarvojen selvitystarvetta kaava-alueen eteläosassa arvioidaan kaavaehdotusvaiheessa. Hirvieläimiin liittyvien liikenneonnettomuuksien minimoimiseksi voidaan hirvieläinten liikkumista ohjata hirviäidoilla tai muilla rakenteellisilla toimenpiteillä. Pohjavesi Osayleiskaavaa varten laaditaan kaavaehdotusvaiheessa vesienhallintasuunnitelma, jossa huomioidaan mm. pohjaveden paineellisuus ja vaikutukset vedenottamoihin. Osayleiskaavaan liittyvän aurinkovoimalan vaikutuksia pohjavesiin käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 7.5 Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset. Paneelimallin valinnalla voidaan vaikuttaa siihen, että palotilanteessa sammutusvesi ei päädy vesiliukoisia aineita. Tällöin palosta jäävät jätteet jäävät maaperän pintakerrokseen, joka voidaan poistaa palon jälkeen, eikä haitallisia aineita johdu pinta- tai pohjavesiin. Vaikutukset arvioidaan osana

14.8.2025

10 (46)

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
		vesienhallintasuunnitelmaa, joka laaditaan ehdotusvaiheeseen. Nurmijärven pohjavesi-alueiden suojelusuunnitelma on ohjeellinen asiakirja, joka ei ole lainvoimainen. Suunnitelma toimii kuitenkin ohjeena alueella toimiville tahoille ja viranomaisille. Savikon aurinkovoimala sijoittuu peltoalueille, jolloin pintamaata ei yleensä tarvitse poistaa, mikä vähentää vaikutuksia pohjaveden muodostumiseen. Paneelien perustamistapoja on useita, ja sopivin ratkaisu valitaan kohdekohtaisesti (yleisesti käytetyssä ruuviperustuksessa ruuvipaalut asennetaan vain routarajan alapuolelle).
5. L05 Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo, 27.3.2025	Alueellisen vastuumuseon kanta Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on lausunut ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tapauskohtaisesta soveltamisesta aurinkovoimahankkeessa, Yrjö ja Hanna-säätiö, Sun Rajamäki, Nurmijärvi (10.01.2024). Lausunossaan museo katsoi, että hankeselostuksessa (07.12.2023) on selvitetty alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet sekä esitetty hankkeen vaikutukset alueen maisemaan ja kulttuuriympäristöihin riittävässä määrin. Selvitys käsitti suunnittelualueen pohjoisosan eikä Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan eteläosaan sijoittuvia alueita ei ole huomioitu selvityksessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan voimala-alueen eteläpuolella maankäyttöä määritellään kaava-alueella lähtökohtaisesti vain voimalaan liittyvän maakaapelin osalta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuitenkin todetaan, että kaava-aluerajaus saattaa tarkentua nykyisestä suunnittelu-prosessin edetessä. Kaava-alueen etäosaan sijoittuu	Merkitään tiedoksi. Aurinkovoimalan liittytäkäapelin vaihtoehtoiset linjaukset esitetään kaavaluonnoksessa ohjeellisina vaiheosayleiskaava-alueella. Kyseisellä alueella ei ole tarkoitus osoittaa muuta maankäyttöä. Nurmijärven rakennusperintöselvityksen kohteet on esitetty ja huomioitu kaavaselostuksessa kohdassa 3.3.5 Nurmijärven rakennusperintöselvitys 2010 (luonnos). Vaiheosayleiskaava-

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Nurmijärven rakennusperintöselvityksessä huomioituja rakennusperintökohteita sekä Kirkonkylän vireillä olevassa osayleiskaavassa suojeltuja kohteita. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo edellyttää, että kohteet esitetään myös Savikon osayleiskaavan kaavakartassa sekä -selostuksessa, ja rakennusperintökohteiden kulttuuri- ja rakennushistorialliset arvot huomioidaan alueen suunnittelussa. Hankkeen keskeisimmät maisemavaikutukset liittyvät selvitysalueen välittömään paikalliseen lähimaisemaan ja kaukomaisemaan, jota aurinkovoimalan toteuttaminen muuttaisi. Aurinkovoimala loisi toteutuessaan uudenlaisen ympäröivästä maisemakuvasta selkeästi omanlaisekseen hahmottuvan yhtenäisen rakennetun teollisen maisematilan, jossa asennetut paneelit peittäisivät aiemmin peltolina käytettyjä alueita. Syntyntä maisematilaa jäsentäisivät peilialuelohkojen väliset huoltotiet ja mahdolliset viherkäytävät. Selvitysalueen viljelymaisemat kuuluvat Keski-Uudenmaan viljelyseudun jokilaaksojen alueeseen. Nurmijärven rakennusperintöselvityksen mukaan kulttuurimaiseman runko, perinteinen kylä- ja peltomaisema on edelleen säilynyt Nurmijärvellä ja museo pitää tärkeänä, että perinteistä peltomaisemaa vaalitaan. Nurmijärven aurinkovoimala-alueen suhdetta kulttuuriympäristöön käsittelevän selvityksen mukaan voimalahankkeen vaikutukset ympäröivään maisemaan kohdistuisivat pääasiassa avoimiin viljelyalueisiin ja näiden yhteydessä sijaitsevan asutuksen ja maataloustoiminnan oleviin maisemiin. Lisäksi vaikutus kohdistuisi tiellä liikkujien kokemaan maisemaan. Selvityksessä todetaan, että haitallisten maisemavaikutusten vähentäminen on haastavaa valmiiksi avoimessa viljelymaisemassa, jossa pitkät vapaat näkymät ovat luonteenomaisia. Puuston istuttamista näkymäsuojaksi tai paneelikenttien sisäisten reittien yhteyteen voidaan selvityksen mukaan pitää eräänä pitkän aikavälin vaikutusten vähentämiskeinona, joka vähentäisi laajojen paneelikenttien monotonista vaikutelmaa ja tarjoaisi myös näkösuojaa asutukselle. Merkittävimmin hankkeesta syntyvään maisemavaikutukseen voidaan kuitenkin vaikuttaa vain rakentamisen määrää säättämällä. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo pitää tärkeänä, että osayleiskaavassa rajataan aurinkopaneelikenttien sijainti maisemallisesti merkittävien alueiden ulkopuolelle. Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon näkökulmasta aurinkopaneelikentät eivät voi laajentua alueen eteläosassa sijaitsevien rakennusperintökohteiden läheisyyteen. Osayleiskaavassa tulisi myös määritellä maisemallisia toimenpiteitä, kuten näkymäsuoja-alueita, joilla voidaan vähentää aurinkopaneelikenttien negatiivisia maisemavaikutuksia.	alueella sijaitsevat Nurmijärven rakennusperintöselvityksen kohteet Yli-Santapohja ja Ali-Santapohja on jo osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi rakennuksiksi Kirkonkylän osayleiskaavassa, joka on lainvoimainen ja osittain päällekkäin vaiheosayleiskaavan kanssa. Voimala-alueiksi kaavoitettavia alueita ei ole tarkoitus esittää kaava-alueen eteläosaan, jonne osoitetaan ainoastaan aurinkovoimalan liityntäkaapelin ohjeelliset vaihtoehtoiset linjaukset ja liittyminen sähköverkkoon. Aurinkopaneeli-alueita ei siis ole tuossa rakennusperintökohteiden läheisyyteen. Osayleiskaavaan osoitetaan näkymäsuoja-alueita sekä istutettavia puu- ja/tai pensasrivejä maisemallisena lieventämistoimenpiteenä.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Arkeologia Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on todennut lausunnon, joka koski ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tapauskohtaista soveltamista aurinkovoimahankkeessa, että Savikon aurinkovoimalan alueella ei tarvitse tehdä arkeologista inventointia. Paneelit sijoitetaan peltoalueille, jotka korkeutensa perusteella eivät ole potentiaalisia kivikautiselle asutukselle ja on todennäköistä, että peltoalueilta ei löydetä myöskään historialliselle ajalle ajoittuvia kohteita. Suunnittelualueeseen on liitetty osayleiskaavan OAS vaiheessa uusi alue, jota on kuvattu ns. vaiheosayleiskaava-alueena. Tälle alueelle tullaan sijoittamaan liityntäkaapeli. Liityntäkaapeli kaavoitetaan osayleiskaavassa ohjeellisena ja tarkka liityntäreitti sekä liityntäpiste tarkentuu osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan teknisen suunnittelun aikana. Savikon aurinkovoimalan eteläosan alueella sijaitsee kivikautisen esineen löytöpaikka Yli-Santapohja (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000051459). Paikalta on löydetty kivikautinen kvartsi-iskos, joka on liitetty Museoviraston kokoelmiin vuonna 2021. Esineen löytöpaikka sijaitsee alueella, jolla on arkeologista potentiaalia. Museo katsoo, että Savikon aurinkovoimalan eteläosassa, ns. vaiheosayleiskaava-alueella, tulee tehdä arkeologinen inventointi. Minimissään inventoinnin tulee käsittää alueet, joihin liittyy arkeologista potentiaalia. Inventoinnissa tulee määrittää alueella sijaitsevien arkeologisten kohteiden sijainti, aluerajaus sekä arkeologinen status. Tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain 15 §:n mukaisesti hankkeen toteuttaja. Arkeologisia tutkimuksia tekevät useat toimijat, joilta voi pyytää tarjouksia kaava-alueen inventoinnista. Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto tulee liittää tarjouspyynnön mukaan. Arkeologisia kenttäpalveluja tarjoavien toimijoiden yhteystiedot löytyvät Museoviraston verkkosivuilta (Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen) osoitteesta: https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinenkulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologistenkenttatoiden-tilaaminen. Kenttätöiden toteuttamisessa ja raportoinnissa tulee noudattaa Museoviraston laatimia Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita, jotka löytyvät viraston verkkosivuilta (Arkeologisten kenttätöiden laatuohjeet) osoitteesta:	Arkeologia Aurinkovoimalan liityntäkaapelin vaihtoehtoiset linjaukset esitetään kaavaluonnoksessa ohjeellisina vaiheosayleiskaava-alueella. Kyseisellä alueella ei ole tarkoitus osoittaa muuta maankäyttöä. Tarve arkeologiselle inventoinnille tarkastetaan kaavan ehdotusvaiheessa.

14.8.2025

13 (46)

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	https://www.museovirasto.fi/uploads/Kulttuuriymparisto/arkeologisten_k_entatoiden_laatuohje_2020.pdf. Valmis inventointiraportti tulee lähettää alueelliseen vastuumuseoon tarkastettavaksi. Museo ottaa kantaa kaavahankkeen vaikutuksiin arkeologiseen kulttuuriperintöön ja mahdollisiin jatkotutkimustarpeisiin, kun inventoinnin tulokset ovat käytettävissä. Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ei ole muuta huomautettavaa osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	
6. L06 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, 04.03.2025	Savikon aurinkovoimalan osayleiskaava YK 108 Alueen suunnittelussa tulee huomioida pelastuslaitosten kumppanuusverkoston AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMIEN PALOTURVALLISUUSOHJEESSA (lausunnon liitteenä) esitetyt vaatimukset.	Merkitään tiedoksi. Paloturvallisuusohje huomioidaan osayleiskaavan kaavoituksessa ja sitä käsitellään kaavaselostuksessa.
7. L07 Nurmijärven Sähköverkko Oy, 27.02.2025	Nurmijärven Sähköverkko Oy:llä ei ole huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
8. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, 26.03.2025	Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella suunniteltu aurinkovoimala vaikuttaa varsinaisten luontovaikutusten osalta keskimääräistä vähemmän haittoja aiheuttavalta hankkeelta. Paneelit sijoittuisivat kokonaan pelloille eli metsiä ei raivattaisi, eikä merkittäviä pienvesiä, muita vesistöjä tai muita luontokohteita vaikuta olevan rakennettavalla alueella. On hyvä, että hanketta edistetään kaavoituksen kautta, jolloin varmistetaan riittävät selvitykset ja osallisten kuuleminen. Kaavaa varten laaditussa linnustoselvityksessä ei ole havaittu kaikkia lajeja, joita paikallisten asukkaiden mukaan alueella on havaittu. Selvitystä olisi hyvä täydentää hankkimalla alueen lintuhavainnot BirdLife Suomen ylläpitämästä lintutietopalvelu Tiirasta. Kaava-alueen eteläosaan ei ole OAS:n mukaan tulossa paneelientä vaan vain sähkönsiirtokaapeli. Siltä osin luontoselvityksiä pitäisi kuitenkin täydentää, koska nyt tehdyt selvitykset rajoittuvat kaava-alueen pohjoisosaan. Vähintään on selvitettävä arvokkaat luontotyytit, jotta niiden tuhoaminen voidaan kaapelilinjauksessa välttää.	Merkitään tiedoksi. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Aurinkovoimalan liittytäkkaapelin vaihtoehtoiset linjaukset esitetään kaavaluonnoksessa ohjeellisina vaiheosayleiskaava-alueella. Kyseisellä alueella ei ole tarkeitus osoittaa muuta maankäyttöä. Kirkonkylän osayleiskaava on voimassa oleva osayleiskaava, joka

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Koska kyse on hyvin laajasta hankkeesta, kaavatyön ja hankkeen jatkosuunnittelun osana olisi hyvä tutkia mahdollisuuksia lisätä alueen luonnon monimuotoisuutta esim. niittykasvillisuutta suosimalla ja hoidon suunnitelulla. Kaavamääräyksissä on syytä vaatia, että paneelikentät perustetaan ylimääräisiä maansiirtotöitä välttämällä siten, että paneelien alla säilytetään kasvipeite. Rakentaminen on ajoitettava lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Mikäli hanke pysyy OAS:n mukaisesti rajatulla alueella, merkittäviä vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin ei pitäisi olla, vaikka paneelikenttiä olisi tarkoitus aidata. Ne jakautuvat useampaan osaan, joiden välissä säilynee eläinten liikkumismahdollisuudet. Mikäli hankealueeseen tulee jatkotyössä muutoksia, ekologiset yhteydet on selvitettävä ja turvattava. Pyydämme toimittamaan tiedon hankkeen etenemisestä ja jatkossa nähtäville tulevista aineistoista.	kattaa suurimman osan Savikon aurinkovoimalan vaiheosayleiskaavan alueesta ja ohjaa maankäyttöä ko. osin. Kirkonkylän osayleiskaava ja sitä varten laadittu luontoselvitys huomioidaan kaavaselostuksessa. Luontoarvojen selvitystarvetta kaava-alueen eteläosassa arvioidaan kaavaehdotusvaiheessa. Paneelialueilla mahdollistetaan matalan luonnonmukaisen kasvillisuuden kehittyminen ja alueiden arvioidaan muuttuvan kasvillisuuden osalta niittymäiseksi ympäristöksi. Voimala-alueiksi kaavoitettavien alueiden maasto on valmiiksi hyvin tasaista, joten käytettävät perustustavat ovat kevyitä ja maastonmuokkaustarpeet vähäisiä.
9. L09 Uudenmaan liitto, 24.03.2025	Uudenmaan liitto kiittää lausuntopyyntöänne ja ilmoittaa, että emme anna lausuntoa Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkitään tiedoksi.

14.8.2025

15 (46)

MIELIPITEET

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
10. M01 Yksityishenkilö 1, 21.3.2025	Olemme tutustuneet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa varten laadittuun kaava-aineistoon ja selvityksiin ja esitämme suunnitelmiin seuraavat mielipiteet ja huomiot: A 1.3 Suunnittelualue OAS Selostuksen suunnittelualueessa kuvataan aluetta ja todetaan että ”kaavoitettavien voimala-alueiden reunoilla sijaitsee yksittäisiä asuinrakennuksia, jotka huomioidaan tarkemmassa suunnittelussa” <i>(Kiinteistöä yksilöiviä tietoja jätetty pois.)</i> Tämä on jätetty kokonaan huomioimatta selostuksessa. Mielestämme selostusta tulee täydentää tältä osin ja huomioida lomarakennuksen sijainti kaava-alueella (jos rajausta ei muuteta) ja sen läheisyys suhteessa aurinkovoimalle osoitettavan alueeseen. B Osayleiskaava-alue maastokartalla Kaava-alueelle on merkitty aurinkovoimalahankkeen alueita punaisilla merkityille alueille. Osa kaavan voimala-alueesta on merkitty keltaisella. Tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen yleiskaava. Mahdollistaako tuleva kaava kuitenkin myös keltaisille alueille aurinkovoimalan rakentamisen oikeusvaikutteisena? Tilanteessahan voi tapahtua muutoksia, jos nykyinen hanke ei toteudu ja sen tilalle tai lisäksi tulee toinen hanke tai maanomistuksissa tapahtuu muutoksia, joiden johdosta alueen käytön intressit voisivat muuttua. Mielestämme aurinkovoimalalle osoitettavat alueet tulee jo kaavassa määrittää ja rajata sitovasti kaava-alueella erityisesti niillä alueilla, jotka sijoittuvat lähelle asuin- tai vapaa-ajan kiinteistöjä. C Aurinkovoimalan hankealueet, kiinteistökartta, kaava-alueen rajaus Kaava-alueella Pirttimäentien lännen puolelle jäävä osa käsittää yhden erillisen voimala-alueen, joka sijoittuu yhtenäiselle pelto- ja maisema-alueelle. Aurinkovoimalan rakenteilla panssariaitoineen on pysyvä maisemallinen vaikutus. Toteutuessaan se tarvelee mielestämme kyseisen peltoaukeakokonaisuuden maisemallisen arvon. Järjestetyssä asukastilaisuudessa sain voimalahankkeen taholta tiedon ettei aurinkovoimalahanke tule toteutumaan ko. alueella vaan jää siitä pois. Siksi ehdotammekin, että parempana ratkaisuna on rajata jo kaavaluonnoksessa Pirttimäentien läntinen alue kokonaan	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. A Suunnittelualue Vapaa-ajan kiinteistö huomioidaan kaava-selostuksessa ja päivitettyssä OAS:assa. B Osayleiskaava-alue maastokartalla Osayleiskaava osoittaa aurinkovoimala-alueet sitovina eikä paneeli-alueita saa sijoittaa näiden alueiden ulkopuolelle. Kaavassa ei oteta kantaa kuka tulee olemaan hanketoimija, ja merkinnät sekä määräykset sitovat mitä tahansa hanketoimijaa. C Aurinkovoimalan hankealueet, kiinteistökartta, kaava-alueen rajaus Aurinkovoimalahanke perustuu

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	kaava-alueen ulkopuolelle, jolloin kyseisen alueen maisemallinen arvokin säilytetään. <i>(Mielipiteessä kuva, joka esittää ehdotuksen pois rajattavasta kaava-alueesta.)</i> D Yleisesti hankkeesta: Suhtaudumme lähtökohtaisen positiivisesti suunniteltuun aurinkovoimalahankkeeseen ja toivomme että kyseinen hanke saadaan toteutumaan. Kuten todettua omistamamme vapaa-ajan kiinteistö sijaitsee kokonaisuudessaan osayleiskaavan aurinkovoimalakäyttöön osoitetulla alueella. Kiinteistön virkistyskäyttö- ja välillisesti myös taloudellinen arvo perustuu suurelta osin alueen nykyisiin maisemallisiin ja kulttuuriympäristöarvoihin ja niiden säilymiseen. Kiinteistömme länsirajalta avautuva laaja peltoaukiomaisema on täysin keskeinen osa edellä mainittuja maisemallisia arvoja. Pidämme hyvin selkeänä asiana, että näiden arvojen säilyminen ei tule vaarantua alueelle kohdistuvassa osayleiskaava- eikä aurinkovoimalahankkeissa. Kiinteistön omistajien edustajana, Helsinki 21.03.2025 <i>(Nimitiedot poistettu)</i>	vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Kyseinen kiinteistö on edelleen mukana aurinkovoimalahankkeessa, joten Pirttimäentien läntiselle puolelle jäävä kaavaosuus on edelleen mukana osayleiskaavassa. Pirttimäentien ja kyseisen voimala-alueen väliin jää edelleen peltoaluetta. D Yleisesti hankkeesta Maisemallisena lieventämistoimenpiteenä osayleiskaavaan osoitetaan näkösuojavyöhykkeitä sekä istutettavia puu- ja pensasrivejä, joilla saadaan hallittua aurinkovoimalasta aiheutuvia näkömäävaikutuksia.
11. M02 Yksityishenkilö 2, 24.3.2025	Tiedotus Tiedotus asiasta on puuttunut kokonaan alueen asukkaille, meitäkin täällä on. <i>(Kiinteistöä yksilöiviä tietoja jätetty pois.)</i> Mielestämme olisi ollut vähintäänkin asiallista informoida hankkeestanne hyvissä ajoin, tällaista suunnitellessanne. Eikä niin, että kuulemme naapurilta tai Facebookista. Myöskään Nurmijärven Sanomat ei tavoita meitä. Ja eiköhän hankkeen naapureiden kuuleminen näin mittavassa hankkeessa ole jo välttämätöntä ja lakisääteistä??? Jatkossa toivomme tiedotukset hyvissä ajoin ja suoraan sähköpostitse tai kirjeellä, osoitteilla: <i>(Sähköposti- ja postitusosoitteita poistettu)</i>	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaproessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Haitat rakennusvaiheessa Rakennusvaiheen haitat tulevat olemaan meille asukkaille (<i>kiinteistö tiedot poistettu</i>) mittavat. Asunto-tilalla on hevosia, joita ratsastetaan ja ajetaan tilaamme kiertävällä radalla sekä ratsastuskentällä, joka rajoittuu aivan tulevan aurinkokentän viereen. Hevostemme laidun on rata-alueen sisäpuolella, eli aivan välittömässä kiennojen läheisyydessä. Hevosemme ovat kyllä tottuneet ajoneuvoihin ja kaikenlaiseen pärinään, mutta maansiirtokoneet ja rekat jne. aivan vieressä onkin sitten jo eri juttu. Kuka vastaa siitä, jos hevonen säikähtää ja esim. Karkaa ja vammauttaa itsensä ja ratsastajan/ajajan??? Ohitsemme kulkeva Keikkumäentie ei oikein kestä normaalia-kaan liikennettä, miten kähän siis käy jatkuvan ”rekkarallin” jälkeen??? Pohdimme myös mahdollisia hankkeen melu- ja pölyhaittoja. Tulevaisuus Valtavan hienot peltomaiset häviävät kiennojen alle. Jokakevähäiset muuttolinnut (joutsen, hanhi, kurki) eivät enää pysähdy lepäämään muuttomatkallaan, saati kaikki täällä pesivät linnut (haukka, pöllö, töyhtöhyppä, kiuru, lepakoitakin on). Nämä pellot ovat myös jänisten, kettujen, ilvesten, peurojen ja kauriiden sekä jopa susien elintilaa. Näistä kaikista luonnonihmeistä on täällä saanut nauttia, nähdä myös vuodenaikojen vaihtelut, tyynnet ja myrskyt. Onko se kaikki nyt ohi??? Eikö löydy muita vaihtoehtoja kiennoille, esim. Talojen, navettojen ja latojen katot??? Päätäjille Toivomme tietenkin, ettei tällainen hanke toteudu, mutta taitaa olla turha haave. Ja vielä miten näiden ”puristuksiin” jäävien tilojen arvon käy??? Onko korvausten hakeminen mahdollista hankkeen vaikutusten johdosta, liittyen tilan arvon laskuun, maisema- ja rakennusvaiheen meluhaittaan jne. Lisäksi toivomme selvitystä siitä, kuulummeko me tilalliset jatkossa teollisuus- vai maatalouskaavaan! Oman tilamme kohdalla toivoisimme, että rajalle tulisi näköeste, muu kuin panssariaita. Emme todellakaan halua katsella kennoviidakkoa hevosta ajaessamme omalla tilallamme. Lopputervisinä toivotamme teidät tervetulleiksi tutustumaan tilaamme ja toteamaan itse edellä mainitut asiat. Rajamäellä 24.3.2024	Tiedotus Nurmijärven kunta ottaa vastaan palautteen tiedottamisesta. Tiedottamista laajennetaan myös lähialueen asukkaisiin. Haitat rakennusvaiheessa Hankkeen vaikutuksia elämistöön, liikenteeseen ja ilmanlaatuun arvioidaan osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.9 Elämistöön kohdistuvat vaikutukset, 7.10 Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset ja 7.12 Ilmaston, kasvihuonepäästöihin ja ilmanlaatuun kohdistuvat vaikutukset. Tulevaisuus Hankkeen vaikutuksia linnustoon, elämistöön ja maisemaan arvioidaan osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset, 7.9 Elämistöön kohdistuvat vaikutukset ja 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänneksiin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimaloille on muitakin mahdollisia sijoituspaikkoja mutta kannattavan teollisen kokoluokan aurinkovoimala asettaa

14.8.2025

18 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	<i>(Nimitiedot poistettu)</i>	edellytyksiä rakennuspaikalle. Ratkaisevinta Savikon aurinkovoimalan tapauksessa kuitenkin on ollut, että aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta. Päättäjille Hankkeen vaikutuksia kiinteistöjen arvoon käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdassa 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Osayleiskaavassa osoitetaan myös maa- ja metsätalousalueita, mikä vastaa alueen nykyistä maankäyttöä. Maisemallisena lieventämistoimenpiteenä osayleiskaavaan osoitetaan näkösuojavyöhykkeitä sekä istutettavia puu- ja pensasrivejä, joilla saadaan hallittua aurinkovoimalasta aiheutuvia näkömäävaikutuksia.
12. M03 Yksityishenkilö 3, 22.3.2025	Mielestäni peltomaisemia ei pitäisi pilata moisilla turhilla aurinko paneeleilla mistä ei ole mitään hyötyä (talvella lumi peittää paneelit) silloin kuin eniten sähköä tarvitaan. Moiset maiseman pilaajat joutaisi laittamaan esim vaikka vanhoihin sorakuoppiin pois ihmisten näkyvistä. Eihän niillä sorakuopilla	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja

14.8.2025

19 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	muutenkaan tee mitään kun niihin ei saa mitään rakentaakaan. Ja toisekseen pellot tarvitaan viljan kasvatusta varten. Nyt oikeasti järki käteen eikä pilata kauniita maalaismaisemia enempää! <i>(Nimi tiedot poistettu)</i>	vuorovaikutusmenetelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Hankkeen vaikutuksia maisemaan arvioidaan osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdassa 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänneksiin kohdistuvat vaikutukset. Maisemallisena lieventämistoimenpiteenä osayleiskaavaan osoitetaan näkösuojavyöhykkeitä sekä istutettavia puu- ja pensasrivejä, joilla saadaan hallittua aurinkovoimalasta aiheutuvia näkyvävaikutuksia. Aurinkovoimaloille on muitakin mahdollisia sijoituspaikkoja mutta kannattavan teollisen kokoluokan aurinkovoimala asettaa edellytyksiä rakennuspaikalle. Ratkaisevinta Savikon aurinkovoimalan tapauksessa kuitenkin on ollut, että aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
13. M04 Yksityishenkilö 4, 26.3.2025	Mielipide Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavaluonnoksesta Kirjoitamme mielipiteemme Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavasta, joka on vireille saatettu elinvoimalautakunnan päätöksellä 23.1.2025 § 4. Osayleiskaavan lähtökohdat Herätämme huolen kaavoitusprosessin riippumattomuudesta ja puutteellisesta läpinäkyvyydestä. Hankkeen konsultti on suoraan Sun Rajamäki Oy:n palkkaama, joka johtaa eturistiriidan riskiin. Yksityisen toimijan rahoittama kaavoituskonsultti voi vaarantaa puolueettoman suunnittelun, eri intressitahojen tasapuolisen kohtelun ja objektiivisen ympäristövaikutusten arvioinnin. Kunnan pitää olla jämäkästi mukana ajamassa kuntalaisten etua. Tiedottaminen ja osallistaminen Heti aluksi on erittäin ikävä havaita, ettei naapureita – esim. al-lekirjoittaneita - ole tiedotettu suoraan postitse hankkeesta, vaikka hanke on ollut vireillä jo kauan. Tämä vaarantaa asian-osaisten täysimääräisen osallistumisen kaavaprosessiin. Epäselvyydet kaava-alueesta Osayleiskaavaluonnoksessa ja yleisötilaisuudessa keskustelussa jäi erittäin epäselväksi, mikä on tuleva maankäyttö ns. tyhjille alueille, joille aurinkovoimaloita ei ole hankkeessa suunniteltu, ja onko näille alueille mahdollista myöhemmin sijoittaa aurinkopaneeleita tai muita rakenteita ilman uutta kaavaprosessia. Lentopaikka-alueen merkitseminen Savikon lentopaikan merkitseminen kaavaan herättää kysymyksiä. Lentopaikka on kohdannut aikaisemmin vastustusta, mutta nykyä aurinkovoimalan siivellä lentopaikka on saamassa virallisen statuksen? Mitä kaavamerkintä lentopaikalle oikeastaan tarkoittaa? Puutteellinen linnustoselvitys ja merkittävä muuttolintujen elinympäristö	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaproessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Osayleiskaavan lähtökohdat Vaikka kaavakonsultti on Sun Rajamäki Oy:n palkkaama, kaavoitus tehdään yhteistyössä Nurmijärven kunnan kanssa ja viime kädessä kunnan ohjaamana. Tiedottaminen ja osallistaminen Nurmijärven kunta ottaa vastaan palautteen tiedottamisesta. Tiedottamista laajennetaan myös lähialueen asukkaisiin. Epäselvyydet kaava-alueesta Osayleiskaava osoittaa aurinkovoimala-alueet sitovina eikä paneeli-alueita saa sijoittaa näiden alueiden ulkopuolelle. Osayleiskaavassa osoitetaan myös

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Ahlman Group Oy:n tekemässä pesimälinnustoselvityksessä on merkittäviä puutteita. - Selvityksessä ei mainita lainkaan petolintujen, esim. haukalajien, esiintymistä alueella, vaikka niiden läsnäolo on alueen asukkaille päivittäinen tosiasia. Hankealue koskettaa petolintujen elinolosuhteita merkittävästi, mutta selvitys sivuuttaa asian täysin. - Toinen hyvä esimerkki on harakka. Selvityksessä ei löydetty yhtään pesivää harakkaa, me näemme päivittäin. - Raportti itsekin myöntää, että "joitakin yksittäisiä lintuja on saattanut jäädä löytymättä" - Tämä osoittaa selvityksen puutteellisuuden. Muuttolintujen merkitys Selvitys täysin sivuuttaa alueen keskeisen roolin muuttolintujen levähdysalueena. Tällä hetkellä esimerkiksi pelkästään kiinteistöltämme voidaan havaita yhteensä kymmeniä, ellei satoja joutsenia ja hanhia sekä lukuisia muita pienempiä muuttolintuja. Muuttolintujen kannalta alue on ekologisesti erittäin merkittävä, mikä on täysin huomioimatta aurinkovoimapuiston suunnittelussa. Näiden puutteiden vuoksi vaadimme - Kattavampaa ja perusteellisempaa linnustoselvitystä - Eryistä huomiota petolintujen kartoittamiseen - Selvitystä muuttolintujen käyttämisestä levähdys- ja ruokailualueista - Selvitystä, joka kattaa koko vuorokauden- ja vuodenajan kirjon Linnustoselvityksen puutteellisuus vaarantaa hankkeen ympäristövaikutusten luotettavan arvioinnin. Maisemointi Maisemoinnista on puhuttu hyvin yleisellä tasolla "maisemahaittoja voidaan lieventää mahdollisimman hyvin". Mitä tämä tarkoittaa käytännössä. Jos jotain voidaan tehdä, tehdäänkö se, ja kenen toimesta? Maisemalla on esim. suuri vaikutus kiinteistöjen arvoon. Esitän, että kunta: - Tiedottaa kaikki asianosaiset naapurit kirjallisesti - Selkeyttää kaava-alueiden tulevaisuuden	maa- ja metsätalous-alueita, mikä vastaa alueella nykyisellään esiintyvää maankäyttöä. Lentopaikka-alueen merkitseminen Savikon lentokentällä on ympäristölupa ja osayleiskaava osoittaa alueella jo nykyisellään olevan maankäytön. Puutteellinen linnustoselvitys ja merkittävä muuttolintujen elinympäristö Kaava-alueen linnustoarvoja on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Muuttolintujen merkitys Alueen merkitys muuttolintujen levähdysalueena tiedostetaan, ja asiaa käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 3.8 Linnusto. Maisemointi Maisemallisena lieventämistoimenpiteenä osayleiskaavaan osoitetaan näkösuojavyöhykkeitä sekä istutettavia puu- ja pensasrivejä, joilla saadaan hallittua aurinkovoimalasta aiheutuvia näkömälävaikutuksia. Aurinkovoimalaan liittyvät

14.8.2025

22 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	3. Selvittää lentopaikan oikeudellisen aseman 4. Teettää kattavamman luontoselvityksen, ml. lintukartoitus 5. Määrittää vastuut maisemoinnista 6. Varmistaa riippumattoman ja objektiivisen arvioinnin Voimme kannattaa aurinkovoimalan kaavoittamista vain, mikäli: • Kaikki edellä mainitut epäkohdat on korjattu • Prosessi on täysin läpinäkyvä ja kaikkia osapuolia kunnioittava Ystävällisin terveisin, <i>(Nimi- ja osoitetiedot poistettu)</i>	maisemointitoimenpiteet toteutetaan hanketoimijan toimesta.
14. M05 Yksityishenkilö 5, 25.3.2025	Maisema arvojen ja kaava alueen laitamilla olevien kiinteistön arvon romahduksen vuoksi yhdelle kunnan isoimmista pelto aukeista ei mielestäni tulisi luvittaa aurinkovoimalaa. Jos luvitukseen kuitenkin viherkiimassa päädytään. Tulisi voimala alue tiivistää yhtenäiseksi poistamalla alueen pohjois ja etelä laidalla sekä moottoritien itä puolella kaava alueen keskiöstä erillään olevat lohkot. Tällä keinolla saataisiin vähennettyä ympäröiville kiinteistöille aiheutuvaa arvonalentumaa mahdollisimman pienelle alueelle ja näkymä haitta pieneneisi olennaisesti. Lisäksi liityntä kaapelin Keikkumäentietä seuraavasta linjauksesta tulisi luopua ja reitittää kaapeli Elyn maalle tien 130 penkaan. Tällöin välttyttäisiin syyttömille maanomistajille aiheutuvista haitoista. esimerkiksi pelto alueilla salaojien rikkoutumiset tuntuu olevan kokemuksien mukaan lähes mahdoton välttää ja varsinkin korjata asiallisesti kaapelin kaivajien toimesta. Myös kaikki kaivuutyöt kaapelialueella vaikeutuvat merkittävästi. Myös aluetta halkovan Rouvanniitynojan ja muutaman pienemmän valtaojan varsille tulisi jättää riittävästi tilaa jos ja kun oja joudutaan joskus kaivamaan. Yläjuoksulle kaava alueen ulkopuolelle jää kuitenkin vielä satoja hehtaareita maata josta vedet johdetaan näihin ojiin. <i>(Nimitiedot poistettu)</i>	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aurinkovoimalan liityntäkaapelin vaihtoehtoiset linjaukset esitetään kaavaluonnoksessa ohjeellisina. Toinen linjauksista seuraa Keikkumäentietä ja toinen

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
		Hämeenlinnantietä (st 130). Kaava-alueen ojien yhteyteen jätetään aurinkovoimalarakentamisen ulkopuolelle rajattuja, rakentamattomia vyöhykkeitä.
15. M06 Yksityishenkilö 6, 25.3.2025	Moi! Omistamani (<i>tilan nimi poistettu</i>) tilan maat pois kaava-alueesta, liitteenä olevan kuvan mukaisesti. (<i>Kiinteistöä yksilöiviä tietoja jätetty pois.</i>) Keskustelimme asiasta jo valtuustosalissa mutta tämä muistutukseksi. (<i>Nimi- ja yhteystiedot poistettu</i>) (<i>Liitteenä kuva, joka esittää poistettavaksi toivottua aluetta kaavassa</i>)	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kyseiset alueet on poistettu osayleiskaavaluonnoksen kaavarajauksesta eivätkä enää kuulu kaavoitettavan alueen piiriin.
16. M07 Yksityishenkilö 7, 26.3.2025	Hei Infotilaisuudessa pyydettiin mielipiteitä 26.3.2025 mennessä. Kiinteistöni ovat kaavamuuos-alueella (<i>kiinteistötiedot poistettu</i>), joskaan ei suoraan kennojen asennusalueella. Kaavamuuos-alueelta haluaisin oman kiinteistön poistettavaksi, mikäli se on vaihtoehto. Tarkoitus asua alueella vuosikymmeniä. Haluan myös ilmoittaa tyytymättömyyteni hankkeeseen.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Syyt: - Alueen ilme muuttuu todella paljon ja asumisympäristö muuttuu teollisuusalueeksi hiljalleen kokonaan ja harva sellaisella alueella haluaa asua. - Talon uskalsin nuorena henkilönä viime vuonna ostaa alueelta kun teollisuus on tämänhetkisen kaavankin mukaan ohjattu ja pysynyt moottoritien itäpuolella tiivistetyllä alueella. - Peltoalueet on sellaisenaankin tuottavassa käytössä alueelle sopivalla tavalla. - Massiivinen alue, pienempi häviää vielä maisemaan mutta tämä ei.. - Tuulivoiman voisi maisemaan hyväksyä ja siihen silmä tottua, mutta näin massiivinen aurinkovoimakenttä asumisympäristöön on melko iso muutos niin luonnolle kuin alueen ihmisillekin, saatikka niille joilla on talo kokonaan peltöjen ympäröimänä. <i>(Nimi- ja yhteystiedot poistettu)</i>	verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kiinteistö sijoittuu kaavan vaiheosayleiskaava-alueelle, jossa osoitetaan kaavoitettavan aurinkovoimalan liityntäkaapelin vaihtoehtoiset ohjeelliset linjaukset. Kyseessä olevan kiinteistön tapauksessa osoitetaan ainoastaan vaihtoehtoinen kaapelireitti Hämeenlinnantien yhteyteen eikä alueelle osoiteta muuta maankäyttöä. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta.
17. M08 Yksityishenkilö 8, 25.3.2025	Savikon aurinkovoimalan osayleiskaava-alueen suunnitelmasta Esitän, että osayleiskaava rajattaisiin Pirttimäentien kohdalla kokonaisuudessaan tien eteläpuolelle. Näin edes tällä alueella säilyisi laaja peltomaisema. Tien pohjoispuolelle olisi nyt tehdyn suunnitelman mukaan tulossa vain yksi aurinkovoimalaan kuuluva alue, joka olisi täysin erillään muusta voimala-alueesta, mutta liittyy nyt saumattomasti länteen ja pohjoiseen avautuvaan laajaan peltomaisemaan. Kyseinen peltoalue (Osayleiskaava, sivu 12, kuva 8, alue1) on vain n.7,1 hehtaarin kokoinen ja rajoittuu osin Hyvinkään rajaan. Tällä hetkellä kulku sinne on hyvinkääläisten maanomistajien tonttien läpi kulkevan rasiatien kautta. Tämän peltoalueen liittäminen osaksi aurinkovoimalaa tulisi liittää aiheuttamaan <i>(kiinteistön sijaintitietoja poistettu)</i>	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja.

14.8.2025

25 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	omistamalleni kiinteistölle (<i>kiinteistötiedot poistettu</i>) kohtuutonta arvonlennusta, (<i>kiinteistöä yksilöiviä tietoja jätetty pois</i>). Siinä ei mikään asukastilaisuudessa mainostettu maisemointi auttaisi. Alueella on pohjavesi korkealla ja kiinteistöni kuuluva kaivo on lähdepohjainen ja vain kaksi metriä syvä sekä aivan peltoalueen ja tonttini välisen rajan vieressä. Myös talo on hyvin lähellä rajaa, sillä se on entinen pientila, (<i>kiinteistöä yksilöiviä tietoja jätetty pois</i>). (<i>Kiinteistöä yksilöiviä tietoja jätetty pois</i>) aurinkovoimalaan kuuluva alue (<i>kiinteistön sijaintia eritteleviä tietoja poistettu</i>) saisi näin ollen kiinteistöni tuntumaan vähän kuin teollisuusalueen takapihalta. Onko mitään lakia, joka määrittelee, kuinka lähelle asuinkäytössä olevia rakennuksia aurinkovoimaloita ja siihen kuuluvia rakenteita saa pystyttää? Ja mikä taho korvaa tällaisissa tapauksissa tontin arvon romahtamisen? Toivottavasti en joudu tulevaisuudessa asumaan aurinkovoimalan saartamana, vaan saan edelleen nauttia avarasta maalaismaisemasta, kuten kuntamme slogan ”ylpeästi lande” lupaa. Nurmijärvellä 25.3.2025 (<i>Nimi- ja yhteystiedot poistettu</i>)	Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Hankkeen vaikutuksia kiinteistöjen arvoon, maisemaan ja pohjavesiin käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset, 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänneisiin kohdistuvat vaikutukset ja 7.5 Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset. Osayleiskaavaa varten laaditaan kaavaehdotusvaiheeseen vesienhallintasuunnitelma, jossa huomioidaan pohjavesiin liittyvät kysymykset. Vesienhallintasuunnitelmassa nousseet asiat huomioidaan kaavaehdotuksessa. Maisemallisena lieventämistoimenpiteenä osayleiskaavaan osoitetaan näkösuojavyöhykkeitä sekä istutettavia puu- ja pensasrivejä, joilla saadaan hallittua aurinkovoimalasta aiheutuvia näkyvävaikutuksia.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
18. M09 Yksityishenkilö 9, 26.3.2025	Hei. Osallistuin asukastilaisuuteen 20.03.2025 ja haluan ilmaista mielipiteeni hankkeeseen liittyen. Omistan suunnitellun kaava-alueen sisäpuolelta peltoa, mutta en ole mukana hankkeessa. Samoin tilakeskus sijaitsee lähetyvillä muutaman sadan metrin päässä. Tilan nimi on <i>(tilan nimi poistettu)</i>. - Pidän erittäin tärkeänä, että huomioidaan kaikkien lähi kiinteistöjen asukkaiden yritystoiminta, asumisviihtyvyys ja maisema arvo! Ympäristössä on myös maatiloja, joiden tuotantosuuntana on karja- / hevostuotanto. - Kiinteistöjen mahdollinen arvon alenema saattaa myös toteutua! Kyseinen asia saattaa tulla eteen pitkänkin ajan kuluttua, koska aurinkovoimalan suunniteltu käyttöaika on 35 -40 vuotta. - Pidän myös lentotoiminnalle luvattua jatkoa ihmeellisenä asiana. Heille toiminta on kuitenkin harrastus ja samalla alueen asukkailta viedään asumisviihtyisyyteen vaikuttava ympäristö voimalan osalta. Näinollen myös lentokoneiden pörinä alueella näyttäisi jatkuvan. - Pyytäisin huomioimaan seuraavanlaisen asian voimala hankkeessa olevien maanomistajien suhteen. Eli kuinka moni heistä asuu todellisuudessa aurinkovoimalan vaikutusalueen välittömässä läheisyydessä. Mikäli maanomistaja asuu muualla, niin eihän ne maiseman muutokset todennäköisesti paljoakaan heitä kiinnosta ja täten heidän asumis-/ ympäristömukavuuteensa vaikuttane. Toki vaikutusalueen läheisyydessä asuu myös maanomistajia jotka ovat mukana, mutta he hyväksyvät muutokset. Eiväthän he muuten hankkeessa olisi mukana. Aurinkovoimalan ekologisuuteen liittyen kommentoisin seuraavaa yleisellä tasolla. - Kun voimalan käyttöikä on se 35 - 40 vuotta, niin todennäköisesti paneelien käyttöikä ei kuitenkaan kestä yhtäjaksoisesti koko aikaa vaan jouduttaisiin uusimaan jossain vaiheessa? Samoin akustojen käyttöikä. Mahtaneeko kestää koko 35 - 40 vuoden aikaa uusimatta välillä? - Tulee väistämättä mieleen, että tuotetaan "vihreää" sähköä, mutta samanaikaisesti luonnonvaroja joudutaan käyttämään enenemässä määrin, jotta saadaan laitteet toimimaan.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Hankkeen vaikutuksia elinkeinoihin, ihmisten elinoloihin, kiinteistöjen arvoon ja maisemaan käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.15 Talouteen ja elinkeinoin kohdistuvat vaikutukset, 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset ja 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänneksiin kohdistuvat vaikutukset. Savikon lentokentällä on ympäristölupa ja osayleiskaava osoittaa alueella jo nykyisellään olevan maankäytön. Osayleiskaavaan liittyvässä kaavoitusprosessissa ei oteta kantaa siihen, asuvatko aurinkovoimalahankkeessa mukana olevat kiinteistönomistajat voimalan läheisyydessä vai ei.

14.8.2025

27 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Ja lisäksi pystyttäisiinkö käytöstä poistettuja materiaaleja jatkossa hyödyntämään vai muodostuvatko ongelmajätteiksi? - Infossa mainittiin myös alueen palauttamisesta ennalleen tuotantoajan päätyttyä. Mahtaneeko toteutua ja jos, niin tuskin ainakaan viljelykäyttöön. - Entäpä jos toiminta loppuu esimerkiksi mahdollisen ylläpitäjän konkurssin vuoksi. Jääkö tuolloin "aurinkovoimalan romut" maanomistajan vastuulle? - Tiedän, että sähkön tarve on kova ja jatkossa tilanne vaan pahenee. Olin muutama viikko sitten viljelijöiden varautumistilaisuudessa mukana ja siellä korostettiin omavaraisuuden tärkeyttä kaikilta osin. Pidän kuitenkin yleisesti ottaen ihmeellisenä asiana, että ruoantuotantoon tärkeitä peltoaloja siirretään tämänkaltaisten hankkeiden kaltaisiin toimiin. Itse asun vakinaisesti muualla kuin tilallani, mutta aurinkovoimalan vaikutus elämiseeni on kuitenkin merkittävä. Työskenteleminen tilalla viljelijänä! Toki saatan joskus tilalle muuttaa asumaan. Äitini asuu nykyisellään tilalla. Loppukommenttina totean. Vaikka en ole hankkeessa nykyisellään mukana, niin ei se silti tarkoita ettenkö jossain vaiheessa mahdollisesti liittyisi mukaan, mikäli hanke kuitenkin toteutuisi. Pidän kuitenkin erittäin tärkeänä, että aiemmassa tekstissäni mainitsemani asiat tulisi huomioida ja ovat kaikki osapuolet huomioon ottavia. Maailma muuttuu ja ihmiset sen mukana? Vai muuttuuko? Terveisin <i>(Nimi- ja yhteystiedot poistettu)</i>	Aurinkovoimalasta aiheutuvia maisemavaiikutuksia lievennetään osayleiskaavassa osoittamalla näkösuojavyöhykkeitä sekä istutettavia puu- ja/tai pensasrivejä. Tarvittaessa aurinkopaneeleita uusitaan. Nykyaikaiset aurinkopaneelit ovat hyvin kierrätettävissä. Osayleiskaavassa määrätään aurinkovoimaantuotantoon tarkoitetut alueet ennallistettavaksi aurinkovoimaloiden käytön päätyttyä. Mahdollista konkurssitilannetta varten perustetaan rahasto, jolla varmistetaan riittävät varat alueen ennallistamiseen. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta.
19. M10 Yksityishenkilö 10, 22.3.2025	Hei, Mielestäni aurinkopaneelien sijoittelussa ei ole huomioitu riittävästi sitä, että alueella pesii ja elää runsaasti lintuja mm pölköjä ja lepakoita sekä haukkoja, myös elää paljon muita lintuja ja eläimiä. Luonnoneläinten pesimä ja elinpiiri kapenee koko ajan. Luonnon säilyttäminen on tärkeää.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä

14.8.2025

28 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Nurmijärvi alkaa olla jo liian täyteen rakennettu. Luonnon kauneus ja monimuotoisuus kärsii tästä ja sillä on kauaskantoiset ja negatiiviset vaikutukset. T: <i>(Nimitiedot poistettu)</i>	hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Hankkeen vaikutuksia linnustoon, eläimiin, luontoon ja maisemaan käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset, 7.9 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset, 7.7 Kasvillisuuteen ja suojelualueisiin kohdistuvat vaikutukset ja 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset.
20. M11 Yksityishenkilö 11, 23.3.2025	Vastustan jyrkästi Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan voimaantuloa seuraavasti: Selvityksissä ei ole otettu huomioon tai tehty ollenkaan selvitystä petolintujen reviireistä tai niiden saalistusalueista. Tällaisia ovat esimerkiksi alueella havaittu kanahaukka, tuulihaukka, hiirihaukka, varpushaukka, sinisuohaukka ja usea ruskosuhaukka. Lisäksi asukkaita on ollut mukana rengastamassa sarvipöllön poikueita mm. vuosina 2022 ja 2023. Vuonna 2024 alueella on havaittu sarvipöllöpariskunta. Havaintoja on myös merikotkasta, piekanasta ja huuhkajasta usealta alueelta.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Selvityksissä ei ole otettu huomioon tai tehty ollenkaan selvitystä hirvieläinten reviireistä tai niiden vaellusreiteistä. Hirvieläimien, kuten valkohäntäpeuran, metsäkauriin ja hirven vaellusreitit ovat kulkeneet vuosikymmeniä Murhamäen, Ahtolan, Ali-Santapohjan, Hiidenkiven kautta Valkeakalliolle asti. Nyt aidoilla rajattu suunniteltu aurinkovoimala ohjaa hirvieläimet suoraan maantielle numero 130 Hiidenkiven jälkeen. Asianmukaisella maastotutkimuksella ja paikallisväestön haastattelulla tämä asia olisi voitu selvittää ennen osayleiskaavan suunnittelua alueelle. Aitaamalla ja katkaisemalla hirvieläinten luontainen reitti, aiheutetaan vakavia tilanteita maantie 130:n autoilijoiden ja hirvieläinten kesken. Vireillä olevalla suunnitelmalla eläimet ohjataan suoraan maantielle. Savikon peltoalue on toiminut vuosikymmeniä muuttolintujen levähdysalueena. Laakea peltoalue on tarjonnut kosteikkoja, ruokaa ja turvaa tuhansille muuttolinnuille keväisin ja syksyisin. Alue on tärkeä lintuharrastajien keskuudessa. Mm. joutsen, haikara, kiuru, pyy, kurki, peippo, kottarainen, kyyhkyt, rastaat, pääskyt ja hernekerttu levähtää alueella. Selvityksessä on kartoitettu ainoastaan Viitasammakon olemassaoloa. Muutaman päivän kierros Keikkumäentien/ Savikon alueella ei ole riittävä aika havainnoida sammakkoeläimiä. Ruskosammakkoa löytyy alueen jokaisesta kosteikosta, ojasta tai lammesta. Kaikki Suomen sammakkolajit on rauhoitettu. Paikalla ollut asiantuntija ilmoitti, ettei alueella ole ollenkaan kosteikkoja ja osayleiskaavan mukana rakennetaan uusia, joiden olemassaolo lisää alueen eläimistöä. Asiantuntija ei selvästikään ole alueella käynyt, muuten hän olisi havainnut Ahtolan takametsän luokituksen suoluoksi ja metsässä olevan metsälammen. Koiransuolenojan moninaisuus houkuttelee alueelle lähestulkoon kaikkia eläimiä selkärangattomista hirvieläimiin ja lintuihin, hyönteisistä puhumattakaan. Omakohtaista havaintoa on jopa saukkopariskunnasta ojassa usealta vuodelta. Lisäksi alueen maanomistajilta löytyy useita lampia pihosta ja maatiiloilta. Hankkeen osa ”suhde kulttuuriympäristöön” alueella ei sijaitse lainkaan arvokkaita rakennushistoriallisia tai paikallishistoriallisia kohteita (sivu 20). Nurmijärven Kunnan rakennusperintöselvityksen mukaan vuodelta 2010 suunnitellulla osayleiskaava-alueella on useita tällaisia kohteita mm. Yli-Santapohja; omaleimainen, paikallishistoriallinen merkitys, rakennushistoriallinen merkitys, ympäristökokonaisuuden kannalta tärkeä, maiseman kannalta tärkeä, lähiympäristö tärkeä. Säilytettävä kohde, vaalittava pihapiiri tai lähiympäristö.	OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Hankkeen vaikutuksia linnustoon ja eläimistöön käsitellään osayleiskaavan kaavaluonnoksen selostuksessa kohdissa 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset ja 7.9 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset vaikutukset. Tehtyjen selvitysten selvitysalue on kohdistunut aurinkovoimalan hankealueeseen eli osayleiskaavan pohjoisosaan. Ahtolan takametsä sijoittuu kaava-alueen eteläosaan, jossa kaavan on tarkoitus toimia vain sähkönsiirron liityntäkaapelin rakentamista ohjaavana vaiheosayleiskaavana, eikä alueelle ole tarkoitus osoittaa muuta maankäyttöä. Selvitys Sun Rajamäki aurinkovoimalahankkeen suhteesta kulttuuriympäristöön on käsittänyt ainoastaan

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Ali-Santapohja; paikallishistoriallinen merkitys, rakennushistoriallinen merkitys, ympäristökokonaisuuden kannalta tärkeä, maiseman kannalta tärkeä, lähiympäristö tärkeä. Säilytettävä kohde, vaalittava pihapiiri tai lähiympäristö. Savikon peltoaukea Raalantieltä Rajamäkeen välinen alue on paikallisten ja kuntalaisten vaalittava ja arvokas ulkoilu- ja liikuntamaasto. Alueella kulkee kunnan avustuksella perustettu pyöräilyreitti, 7- veljeksen reitti, joka on valikoitunut juuri maiseman, luontoarvojen ja poikkeuksellisen perinnemaiseman ansiosta. Olemmeko valmiita tuhoamaan tämänkin vihreän siirtymän varjolla? Perinnemaisemien vaaliminen on ollut Nurmijärven kunnalle sydämen asia viime vuosiin asti, onhan kunnan slogan ”ylpeästi lande”. Nurmijärven kunta on viime vuosina mainostanut itseään elinkeinojen ja maatalouden tukijana. Savikon alueella on useita maito/ lihakarjatilajoja. Nämä tilat ovat täysin riippuvaisia viljelykelpoisen peltomaan käytöstä rehuvarannon ylläpitämiseksi. Suomessa lopettaa vuosittain yli tuhat maatilaa. Yhdenkin menettäminen on liikaa kestävä kehityksen ja kotimaisen ruoantuotannon kannalta. Nyt vireillä oleva osayleiskaava pienentää rehupeltojen viljelypinta-alaa huomattavasti. Peltopinta-alasta on alueella muutenkin pulaa. Muiden alojen yritykset ja toimialat voivat siirtyä vihreän kehityksen alta teollisuusalueille tai kaupunkeihin. Maatilat eivät tätä etuoikeutta voi käyttää. Uhkana on elinvoimaisen Savikon kyläyhteisön autioituminen ja alueen villiintyminen. Tilaisuudessa (torstai 20.3.2025) puhunut asiantuntija kertoi maatalouden olevan yksi suurimmista saastuttajista. Asiaan perehtyneenä viljelijänä voin kertoa, että tämä ei pidä paikkansa ja tästä on olemassa useita selvityksiä. EU:n standardeihin sitoutuneet viljelijät noudattavat tiukkoja standardeja ja ohjeita, jotka määrittelevät maatalouden päästöt, hiilikuorman yms. Jokainen viljelijä on allekirjoittanut EU:n ympäristölupavaatimuksen, jota noudattaa. Tilaisuudessa torstaina 20.3 kysyttiin useaan otteeseen hankkeen vaikutuksia asukkaiden elämään. Näihin kysymyksiin ei yhteenkään saatu kattavaa vastausta. Vastaus oli, että kaikki tapahtuu vapaaehtoisesti, mutta jos vapaaehtoisuutta ei löydy, otetaan pakkokeinot käyttöön, kuten alueiden pakkolunastukset.	aurinkovoimalahankkeeseen liittyvän selvitysalueen osayleiskaavan pohjoisosassa. Osayleiskaavan kaavaselostus sen sijaan kattaa kulttuuriympäristön osalta myös kaava-alueen eteläosan (kts. kaavaselostuksen kohta 3.3 Maisema, kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset). Vaiheosayleiskaava-alueella sijaitsevat Nurmijärven rakennusperintöselvityksen kohteet Yli-Santapohja ja Ali-Santapohja on jo osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi rakennuksiksi Kirkonkylän osayleiskaavassa, joka on lainvoimainen ja osittain päällekkäin vaiheosayleiskaavan kanssa. Hankkeen vaikutuksia maisemaan, elinkeinoihin ja ihmisten elinoloihin käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset, 7.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset ja 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Selvitystä kysymykseen tuleviin rakennushankkeisiin, rakennusten arvon romahtamiseen tai sukutilojen jatkamisiin ei osata vastata. Nämä ovat paikallisille asukkaille ja maanomistajille äärimmäisen tärkeitä asioita, joita ei voida sivuuttaa. Minkään nykyisen asian ei elämisen kannalta pitäisi muuttua, mutta kaikkien toiveita ei kuitenkaan oteta huomioon, oli kokouksen viesti kuulijoille. Muutoksista otetaan asiantuntijan mukaan selvää ja tiedotetaan hankkeen edetessä. Näin huonosti järjestetty tilaisuus on harvinaista herkkua jopa Nurmijärven kunnan edustajilta. Nurmijärven kunta on aloittanut yhteistyön Leena ja Yrjö säätiön kanssa. Säätiöllä on taustalla paljon ikäviä hankkeita. Avi on joutunut sulkemaan kaksi heidän asumisyksikköään, koska edes hoitokotien perusasiat eivät olleet kunnossa. Toisessa tapauksessa jopa vanhuksen kuolemaan johtanut tapaturmaturma. Yhdistyksen taustalta löytyy kaksinaismoralismia, joista usea media on viime aikoina kirjoittanut. Mielestäni tällainen yhteistyö luo Nurmijärven kunnalle mainehaitan, jota on vaikea myöhemmin karsia. Jotta aurinkovoimalan toteutuminen saadaan pysäytettyä, tarvitsemme siihen kunnan ja päättäjien apua. Kunnan elinvoima, luontoarvot, vetovoimaisuus ja maatalouden elinkeinot tulee säilyttää tulevien ja menneiden sukupolvien vuoksi. Kotimaisen ruoantuotannon jatkuvuus on taattava. Useat Suomen kaupungit ja Euroopan valtiot ovat kieltäneet aurinkopaneelien rakentamisen viljeltäville peltoalueille sekä pohjavesialueille. Mielestäni Nurmijärven olisi tehtävä sama päätös. Vihreä siirtymä ja siihen liittyvät hankkeet eivät aina ole ympäristöystävällisiä. Voimaloiden tuottama lämpösäteily vaikuttaa pölyttäjien elämään sekä paneelien heijastukset tuottavat haittaa lepakoille. Aurinkopaneelialue vaikuttaa myös kettujen ja susien reviireihin. Voimaloissa hyödynnetään pölyä sitovia aineita, rikkakasvien torjunta-aineita ja erilaisia myrkyllisiä puhdistuskemikaaleja, jotka voivat saastuttaa alueen ympäristöä ja pohjavesiä. Suomen perustuslain mukaan vastuu luonnosta ja sen moninaisuudesta ja ympäristöstä kuuluu kaikille ja julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan oikeus terveelliseen ympäristöön. Olisi tarpeellista, että kunnassa tehtäisiin kattava selvitys aurinkovoimalle sopivista paikoista ottaen huomioon edellä mainitut asiat. Uusi teknologia ja vihreä siirtymä on tervetullutta, mutta emme halua tuhota perinnemaisemaamme ja ympäristöä	kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta. Yrjö ja Hanna -säätiö toimii hankkeessa rakennuttajakonsulttina. Vaikka hoivapalvelut kuuluvat Yrjö ja Hanna -säätiön toimintaan, kyseessä on erillinen yhtiö, jolla ei ole yhteyttä aurinkovoimalahankkeeseen. Hankkeen vaikutuksia pohjavesiin käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksen kohdassa 7.5 Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset. (Ko. kohdassa todetaan mm., että ajoittaiseen paneelien pesemiseen ei käytetä ympäristöä tai vesivaroja vaarantavia kemikaaleja tai pesuaineita.)

14.8.2025

32 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	tekemällä hätiköityjä ja perustelemattomia päätöksiä? Päätöksenteon tulee aina pohjautua tietoon, tässäkin asiassa. Yhteistyöterveisin <i>(Nimitiedot poistettu)</i> Tämä mielipiteen kirjoittaja on <i>(henkilöä yksilöiviä tietoja jätetty pois)</i>. Haluamme säilyttää alueen maalaismaisemineen ja yhdessä kunnan ja alueen asukkaiden kanssa kehittää aluetta maaseudun elinvoimaisuuden ja vetovoiman lähteenä, ilman aurinkovoimalaa.	
21. M12 Yksityishenkilö 12, 26.3.2025	Hei, Mielipiteenä totean Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan osallitumis- ja arvointisuunnitelmasta seuraavaa: - Kaavan tarkoituksena tulisi olla kyseisen aurinkovoimalan toteutusedellytysten tarkastelu, ei vain ja ainoastaan voimalan mahdollistaminen. Myös ns. nollavaihtoehto tulee huomioida. - Lainaus OASista: "samalla hahmottaa ja minimoida hankkeesta aiheutuvat haitat lähialueen asukkaille, ympäristölle ja elinkeinotoiminnalle sekä muille osallisille" -> lähtökohtaisesti haittoja ei tulisi olla lainkaan? Alue ei ole missään vaiheessa ollut kunnan suunnitelmissa teollisuudelle kaavoitettava alue vaan maa- ja metsätalousalue, jolla mahdollistetaan mm. ruuantuotanto. - Kaavan aikataulu huomioiden, selvitykset esim. alueen eläimistöön tulevat jäämään puutteelliseksi. Esimerkiksi muuttolinnuston sekä petolintujen selvitykset puuttuvat kokonaan. - Ympäristön, eläimistön ja eliöstön osalta tulisi ottaa huomioon selkeästi laajempi alue kuin ainoastaan mitä nyt on tutkittu. Pellot ovat ja metsät niiden ympärillä luovat kokonaisen elinalueen. Esimerkiksi petolintujen sekä muuttolintujen osalta vaikutus ulottuu nyt tutkittua aluetta laajemmalle. Lisäksi aluetta käyttää ruokailuun useampi eläinlaji. - Mitenkään ei ole huomioitu eläinten liikkumisen estymistä ja reittien muutoksia, kun alue aidataan. - Kaavan osalta tulisi laatia YVA-tasoinen arvointi vaikka sitä ei vaadita ELYn taholta. Kyseisenlaisten voimaloiden vaikutuksista tiedetään vielä varsin vähän.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa

14.8.2025

33 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	- Vaikutuksista kiinteistöjen arvoon maisemahaitan vuoksi ei ole suunniteltu tehtäväksi selvitystä. Tulisi tehdä. Koska alue ei ole ollut missään vaiheessa kunnan suunnitelmassa teolliseen sähköntuotantoon tai muuhun teollisuuteen, johon tämän voi rinnastaa, varaama alue, kiinteistöjen omistajat eivät ole voineet varautua millään tavoin ko. asiaan. Yht'äkkiset suunnitelmat yksityisen tahon intressien toteuttamiseksi eivät ole hyvän hallinnon ja kaavoituksen mukaista, suunnitelmallista toimintaa. - Koska kaavan laatimisesta vastaa yksityinen taho, kaavan aloitteen tekijän on mahdollisuus vaikuttaa kaavan laatimisprosessiin liiaksi. - Kaavan taustalla eivät ole tosiasiallisesti ilmastotavoitteet ja vihreät arvot, vaan säätiön perustaman osakeyhtiön kautta säätiön rahoittaminen. Tämän on asukastilaisuudessa kaavan hakija myöntänytkin. Intressit ovat siis kyseenalaisia varsinkin, kun otetaan huomioon maiseman täysi pilaantuminen eläimistön liikkumisen ja ruokailun estyminen, muuttolintujen häiritseminen jne. Onko tällainen syy riittävä, jotta voidaan pyyhkiä yhtäkkiä 160 ha maalaismaisemaa vastaavaksi kuin betonivii-dakko? Terveisin, <i>(Nimi- ja osoitetiedot poistettu)</i>	käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Hankkeen vaikutuksia eläimistöön, linnustoon ja kiinteistöjen arvoon käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.9 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset, 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset ja 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Kuten mielipiteessä todetaan, ELY-keskus on tehnyt päätöksen YVA-menettelyn soveltamisesta 1.3.2024 ja katsonut, ettei hankkeeseen ole tarpeen soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä. Aurinkovoimalan vaikutuksia arvioidaan kuitenkin osana kaavoitusprosessia alueidenkäyttölain 9 § mukaisesti. Vaikka kaavakonsultti on Sun Rajamäki Oy:n palkkaama, kaavoitus tehdään yhteistyössä Nurmijärven kunnan kanssa ja viime kädessä kunnan ohjaamana.
22. M13 Yksityishenkilö 13, 26.3.2025	Heippa, tässä joitakin koottuja huomioita osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) liittyen. Hankealue sijoittuu alueelle, joka on merkittävä muuttolintujen levähdyspaikka erityisesti syksy- ja kevät aikaan. Ja kuten	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaproessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	yleisötilaisuudessa kuultiin, niin luontoselvityksestä puuttui selkeästi tiettyjä lintulajeja. Selvitykset kaipaavat siis tarkentamista. Siihen liittyen voisi konsultoida/tai kuulla lisätietojen osalta Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajia eli Apus ry:tä. Apus ry kotisivut - Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry Ekologinen kompensaatio esimerkiksi suunnitteluratkaisuilla on tärkeää, sillä ympäristövaikutuksia voimalan rakentamisesta tulee väistämättä. Vaikka varsinainen hankealue onkin suurelta osin rakentamatonta peltomaastoa, niin voisiko hankkeeseen liittyen selvittää ekologista kompensatiota ja sen mahdollisuuksia? Voisiko suunnitteluratkaisuissa edellyttää esimerkiksi lintulajiston elinympäristön mahdollistamista esimerkiksi maisemointi/hulevesiallas tai muilla ratkaisuilla? Apus ry:ltä saanee varmasti näkemystä tähän, että millaisia mahdollisuuksia olisi mahdollista toteuttaa. Voisiko esimerkiksi hankkeen reuna-alueille suunnitella jonkinlaisia ekokaistaleita tai jotakin muuta kunnianhimoista luontovaikutusten vähentämiseksi? Myös muiden lajien huomioiminen tärkeää. Yleisenä huomioida kiinnitin huomiota yleisötilaisuudessa esitetyn aineiston kuviin, jotka olivat melko epärealistisia ja kuva-pankkimaisia. Vaikuttaa minusta uskottavuuteen. Toivottavasti seuraavissa vaiheissa esitettävä havainnollistamismateriaali on (esim. maisemointien) osalta on realistisempaa, jotta esim. maisemavaikutuksista saa paremman kuvan. <i>t. (Nimitiedot poistettu)</i> <i>(Henkilöä yksilöiviä tietoja jätetty pois)</i> <i>(Puhelintiedot poistettu)</i>	arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Apus ry kuuluu tahoihin, joilta pyydetään lausunto kaavoitusprosessin eri vaiheissa. Paneelialueilla mahdollistetaan matalan luonnonmukaisen kasvillisuuden kehittyminen ja alueiden arvioidaan muuttuvan kasvillisuuden osalta niittymäiseksi ympäristöksi. Osayleiskaavassa osoitetaan ekologiaa yhteyksiä, joissa on säilytettävä ja/tai istutettava puustoa sekä pensaskasvillisuutta. Hulevesiratkaisujen hyödyntämistä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi tutkitaan osana hankkeen suunnittelua. Aurinkovoimalahankkeeseen liittyvää

14.8.2025

35 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
		havainnollistamismateriaalia on täydennetty ja sitä esitellään kaavaluonnoksen selostuksessa kohdassa 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset.
23. M14 Yksityishenkilö 14, 21.3.2025	Hei, olisin tiedustellut, että oliko tarkoitus laittaa mahdollisten aurinkopaneelien sijoituspaikkojen rajanaapureille virallinen kirje kaavoituksen vireille tulosta? Rajanaapurimme pellolle on hankekartan mukaan tulossa paneeleita, eikä meille ole tullut mitään tietoa asiasta. <i>Yt (Nimi- ja yhteystiedot poistettu)</i>	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Nurmijärven kunta ottaa vastaan palautteen tiedottamisesta. Tiedottamista laajennetaan myös lähialueen asukkaisiin.
24. M15 Yksityishenkilö 15, 22.3.2025	Mielipide Pyydän, että jatkovalmistelussa otetaan huomioon seuraavaa. Savikon peltoalueet ovat Keski-Uudenmaalla keskeisiä lintujen muuton pysähdyspaikkoja. Nurmijärvellä lähinnä Lepsämän tulva-alue vetää vertoja tälle alueelle. Sekä syysmuuton että kevät muuton aikana peltoaukealla viivähtävät suuret metsä- ja tundrahamparvet. Syysmuuton aikana alue on tärkeä valkoposkikhanhien pysähdyspaikka. Erityisesti syysmuuton aikana alueella pysähtyvät sinisuohaukat, ruskosuohaukat sekä hiirihaukat ja piekanat. Keväällä Koiransuolenojan tulvan aikaan alueella pysähtyy erilaisia kahlaajia ja alueella on nähty mm. mustapyrstökuireja. Talviaikaan alueella	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	nähdään usein suuria tikli-, hemppo- ja urpiaisparvia sekä yleensä talvehtivia piekanoja/hiirihaukkoja ja isolepinkäisiä. Alueella pesii useita tuulihaukkapareja, kuoveja ja taivaanvuohia. Jatkotyössä olisi hyvä, että alueen merkitystä linnustolle selvitetään yhdessä esimerkiksi Apus ry:n kanssa ja tietoa alueella havaituista linnusta löytyy Tiira-tietokannasta. <i>(Nimi- ja osoitetiedot poistettu)</i>	verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Apus ry kuuluu tahoihin, joilta pyydetään lausunto kaavoitusprosessin eri vaiheissa.
25. M16 Yksityishenkilö 16, 23.3.2025	Haluan ilmaista huoleni ja vastustukseni suunnitteilla olevalle aurinkopaneelikentälle Savikkoon/uuteenkylään. Hanke aiheuttaisi merkittäviä kielteisiä vaikutuksia alueen maisemaan, luontoon ja paikalliseen elinkeinoon. Aurinkopaneelikentän myötä menetettäisiin kaunis ja arvokas maisema, joka on ollut osa alueen identiteettiä ja viihtyisyyttä. Lisäksi alueella elää monia suojeltavia ja tärkeitä lajeja, kuten lepakoita, haukkoja ja pöllöjä, joiden elinympäristö vaarantuisi hankkeen seurauksena. Lisäksi ketut, mäyrät, pääskyt, peurat ja lukemattomat muut. Alueella on myös paljon hevosia. Kotitalleja ja yritystoimintaa joihin kenttä varmasti tulisi vaikuttamaan. Vielä suurempana syynä paikallisilta viljelijöiltä katoaisi merkittävä osa viljelystä, mikä voisi uhata heidän toimeentuloaan ja vaikuttaa alueen maatalouden elinvoimaisuuteen. Ymmärrän uusiutuvan energian tarpeellisuuden, mutta toivon, että vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja arvioidaan huolellisesti. Tämä alue ei ole sopiva aurinkopaneelikentälle sen aiheuttamien haittavaikutusten vuoksi. Pyydän teitä ottamaan huomioon paikallisten asukkaiden, viljelijöiden ja luonnon näkökulmat kaavoitusprosessissa ja harkitsemaan hankkeen siirtämistä toiseen, vähemmän haitalliseen sijaintiin. Ystävällisin terveisin,	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Hankkeen vaikutuksia maisemaan, linnustoon, eläimistöön ja elinkeinoiniin käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset, 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset, 7.9

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	<i>(Nimitiedot poistettu)</i>	Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset ja 7.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta.
26. M17 Yksityishenkilö 17, 24.3.2025	Mielipiede savikon aurinkopaneelihankeesta ja osayleiskaavotuksesta Asun osoitteessa <i>(osoitetiedot poistettu)</i>. Olen syntynyt ja kasvanut siellä. <i>(Henkilöllisyyttä yksilöitäviä tietoja poistettu.)</i> Ruuantuottaminen on minulle kunnia asia. Rakastan kotiani. Rakastan kotimaisemaani ja Nurmijärveä. Olen ylpeä Nurmijärveläinen <i>(henkilöllisyyttä yksilöitäviä tietoja poistettu)</i>. Haaveeni on , että poikani joskus tulevaisuudessa jatkaisivat perinteitä ja ruuantuotannon turvaamista kuntalaisille. Valitettavasti alueelle suunniteltu iso aurinkopaneelikenttä vie tulevaisuuden maanviljelyä. Alue jolle paneeleja suunnitellaan on hyvää maanviljelysmaata. Mikäli hanke toteutuu se vaarantaa jatkossa ruuantuottamisen Rajamäellä. Paneelihanke ei toteuessaan liity vain maanviljelyyn. Sillä on suuria vaikutuksia niin alueen ihmisiin kuin eläimiinkin. Alueelle on tehty luontokartoitus, mutta kyseenalaistan sen todenperäisyyttä, sillä siitä puuttuivat kokonaan alueella pesivät pöllöt, haukat ja lepakot. Alueella pesii mm. sarvipööllö jolla on todettu olevan poikkeus ainakin v. 2022 ja 2023. Olen pyytänyt rengastustiedot alueella pesivistä pöllöistä ja haukoista. Lisäksi alueella on havaittu mm. Piekana ja harmaahaikara pariskunta on viihtynyt alueella vuosikausia. Pihossa on useina kesinä viserellyt myös kaunisääninen satakieli.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Hankkeen vaikutuksia elinkeinoihin, ihmisten elinoloihin ja eläimistöön käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset, 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset ja 7.9 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Mikäli paneelihanke toteutuu se vaarantaa kys. lintujen pesimisen, koska ne eivät kykene saalistamaan ruokaa paneelien välistä lentotapansa vuoksi. Nämä petolinnut ovat tärkeitä luonnon monimuotoisuuden kannalta. Niiden rooli alueen ekosysteemissä on kiistaton. Ne huolehtivat osaltaan myös siitä ettei alueen myyrä, hiiri ja rottakanta pääse kasvamaan liian suureksi. Lisäksi alueella on havaittu myös ilveksiä ja kettuja. Kettujen määrä Suomessa on viime vuosina vähentynyt. Joten olisi erityisen tärkeää pitää huolta niiden elinvoimaisuudesta alueella, koska niilläkin on roolinsa ekosysteemissä. Asukastilaisuudessa arkkitehti totesi ettei alueen luonto ole "erityisen arvokasta". Se ei varamasti ole arvokasta niille jotka eivät täällä asu, mutta minulle, lapsilleni ja muille alueella asuville se on mittaamattoman arvokasta ja ehdottomasti suojeltavaa. Alue tulisi säilyttää sellaisena kuin se on. Aurinkopaneelit ovat myös tekijä joka laskee alueen viihteyttävyyttä ja vetovoimaa. Mikäli paneelihanke toteutuu se laskee alueella sijaitsevien kiinteistöjen arvoa. Tämän seurauksena asuntoja/tontteja ei saa alueelta myytyä. Tai niiden arvo on mitätön. Kuka ottaa vastuun siitä, että alue autioituu, koska kukaan ei halua muuttaa/paluumuuttaa alueelle? Kunnan on kompensoitava tässä tilantessa alueen tonttien ja kiinteistöjen arvo niiden omistajille. Vaikka hankkeen väitetään tuottavan valtavasti työllisyyttä kunnalle niin mitään lukuja siitä ei kuitenkaan asukastilaisuudessa ollut esittää. . Lisäksi asukastilaisuudessa hankkeen vetäjä sanoi, ettei paneelilla ole mitään haittavaikutuksia. Ainoastaan pelkästään mahdollisuuksia. Mielestäni se kuulostaa aika absurdilta henkilön suusta, joka itse ei edes asu alueella. Espoossa tai Helsingissä asuva henkilö ei selvästi ymmärrä mitä alue merkitsee paikallisille ihmisille. Arkkitehti kertoi useamman kerran siitä miten maanviljely saastuttaa ja siksi paneelit ovat parempi vaihtoehto. Nuorena innokkaana viljelijänä koen sen melkoisena keskisormen näyttämisenä suomalaiselle ruuantuottajalle, joka osaltaan huolehtii ruuan huoltovarmuudesta. Lisäksi Yrjö ja Hanna säätiön takaa löytyy negatiivisia tapahtumia. kys. säätiön 2 vanhuksille tarkoitettua asumisyksikköä on suljettu AVI:n toimesta vakavien puutteiden ja laiminlyöntien vuoksi. Nämä ovat ehdoton mainehaitta kunnalle, mikäli se ryhtyy yhteistyöhön kys. säätiön kanssa. sulkemiset	Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Hankkeen vaikutuksia linnustoon käsitellään osayleiskaavan kaaselostuksessa kohdassa 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset. Hankkeen vaikutuksia maisemaan, kiinteistöjen arvoon ja työllisyyteen käsitellään osayleiskaavan kaaselostuksessa kohdissa 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänneksiin kohdistuvat vaikutukset, 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset ja 7.15 Talouden ja elinkeinoin kohdistuvat vaikutukset. Yrjö ja Hanna -säätiö toimii hankkeessa rakennuttajakonsulttina. Vaikka hoivapalvelut kuuluvat Yrjö ja Hanna -säätiön toimintaan,

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	tapahtuneet v.22 ja 25. Tämä ei herätä luottamusta hankkeen vetäjää kohtaan. Lisäksi pitäisi pohtia onko toiminnassa myös jääviyttä, kun säätiö on vuokrannut maata lähisukulaiselta eikä se näin ollen oikein sovi säätiö toimintaan ja sitä koskevaan lakiin. Maanomistajat jotka vuokraavat maansa paneelien käyttöön ovat suurilta osin jo varttuneempia. Ongelmaksi muodostuu se, että me nuoremmat ja meidän jälkikasvumme joudumme elämään paneelien keskellä vielä vuosia. Mikäli emme muuta pois Nurmijärveltä. Lisäksi asiasta tiedottaminen on ollut vähintään salamyhkäistä, koska kaikki alueella asuvat eivät ole tienneet lainkaan koko hankkeesta. Se herättää epäilyksiä ja epäluottamusta kun asioista ei ole kerrottu avoimesti. Lisäksi kaavoituksella saattaa olla negatiivisia vaikutuksia rakentamiseen ja investointeihin. Ihmiset eivät saa lainoitusta riittävästi, koska alue menettää arvonsa. Nyt Nurmijärvellä on tilaisuus osoittaa, että se välittää alueella asuvista ihmisistä. Toivon että Nurmijärvi ei anna lupaa kaavoitukselle. Toivon, että Nurmijärvi antaa mahdollisuuden viljellä maata ja asua savikossa myös jatkossa! Toivon, että Nurmijärvi haluaa pitää savikon alueen asuttuna ja elinvoimaisena jatkosakin. Nyt me tarvitsemme kunnan ja päättäjien apua, jotta me voimme jatkaa elämäämme ilman aurinkopaneeleja. Kuntalaisille pitäisi taata se, että jos he asuvat peltojen reunalla tai muuttavat sinne, ettei pelkona ole se, että maisema täyttyy peltojen sijaan aurinkopaneelimerestä. Kuntalaisten yhdenvertaisuus on tärkeä asia ja jokaiselle kuntalaiselle on taattava oikeus luontoon ja rauhaan. Luonto on tutkitusti myös tärkeä ihmisten mielenterveydelle. Kuka kantaa vastuun, alueella asuvien ihmisten henkisestä terveydestä ja jaksamisesta mikäli hanke toteutuu? Aurinkovoimaloiden vaikutuksista ympäristölle on tietoa hyvin vähän eikä lainsäädäntömme ole ajan tasalla. Jonkuin verran tutkittua tietoa löytyy siitä, että aurinkopaneelien vuoksi tehtävä maan muokkaaminen lisää eroosiota ja hajauttaa eliöiden elinympäristöjä. Voimalat häiritsevät merkittävästi erilaisia eläinten toimintoja, kuten lintujen kausimuuttoja. Voimaloiden tuottama lämpösäteily vaikuttaa pölyttäjien elämään sekä heijastukset tuottavat haittaa alueella pesiville lepakoille.	kyseessä on erillinen yhtiö, jolla ei ole yhteyttä aurinkovoimalahankkeeseen. Nurmijärven kunta ottaa vastaan palautteen tiedottamisesta. Tiedottamista laajennetaan myös lähialueen asukkaisiin. Hankkeen vaikutuksia pohjavesiin käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksen kohdassa 7.5 Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset. (Kohdassa todetaan mm., että ajoittaiseen paneelien pesemiseen ei käytetä ympäristöä tai vesivaroja vaarantavia kemikaaleja tai pesuaineita.) Maisemallisena lieventämistoimenpiteenä osayleiskaavaan osoitetaan näkösuojavyöhykkeitä sekä istutettavia puu- ja pensasrivejä, joilla saadaan hallittua aurinkovoimalasta aiheutuvia näkyvävaikutuksia. Kaavoituksessa yhdenvertaisuus merkitsee sitä, että kaikilla osallisilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua kaavoitusprosessiin, saada riittävästi tietoa ja tulla kuulluiksi. Kaavaprosessissa noudatetaan alueidenkäyttölain mukaista menettelyä, joka takaa osallisten yhdenvertaisen

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Aurinkovoimaloissa hyödynnetään pölyä sitovia aineita, rikkakasvien torjunta-aineita ja erilaisia myrkyllisiä puhdistuskemikaaleja, jotka saastuttavat alueen ympäristöä ja pohjavesiä. Suomen perustuslain mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta ja ympäristöstä kuuluu kaikille ja julkisen vallan on pystyttävä turvaamaan oikeus terveelliseen ympäristöön. Alueella laiduntaa hevosia ja nautoja. Kuka korvaa aurinkovoimalan aiheuttamat mahdolliset vahingot ja tappiot eläinten omistajille? Hevosille heijastava materiaali on pelottava ja siitä voi aiheutua se, ettei hevosen kanssa voi harrastaa tai se sairastuu stressin seuraksena ja sen hoito tulee kalliiksi, mikäli sitä edes kyetään hoitamaan. Kuka korvaa naudoille aihetuneet mahdolliset haitat? Paneelien aiheuttaman stressin seurauksensa loukkaantumiset, maidon laadun heikkenemisen, luomiset sekä päiväkasvujen supistumisen? Ei voida ajatella, että se jää yrittäjän murheeksi. Kunnan olisi ehdottomasti välittömästi linjattava, ettei aurinkovoimaloita saa pystyttää viljelykelpoisille pelloille. Tanska ja Italia ovat jo kieltäneet aurinkopaneelien pystyttämisen pelloille. Siellä halutaan turvata maanviljely ja ruuantuotanto. Toivon, että Nurmijärven kunta tekee samoin ja antaa tukensa maanviljelylle. Nurmijärvi on maalaispitäjä. Voimmeko huolehtia siitä, että se on sellainen myös jälkipolville? Vaadin, että Nurmijärven kunta ei anna lupaa osayleiskaavotukselle eikä aurinkovoimalan rakentamiselle. Alueella asuville on annettava oikeus asua alueella rauhassa. Suomen yhdenvertaisuuslakiin vedoten hanke on ehdottomasti kiellettävä. To-teutessaan se asettaa alueella asuvat ihmiset eriarvoiseen asemaan. Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisten, koulutuksen järjestäjien sekä työnantajien tulee arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan. Jos haluamme jatkossakin käyttää slogania ”Ylpeästi lande” on Nurmijärven todella pidettävä lande landena eikä tehdä siitä vihreän siirtymän teollisuusaluetta. - (Nimitiedot ja henkilöä yksilöiviä tietoja poistettu)	kohtelun ja osallistumismahdollisuudet.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
27. M18 Yksityishenkilö 18, 24.3.2025	Hei, Ehdoton ei hankkeelle. Uusituvan energian tarve on muttei tällä paikalla. Aurinkovoima hankkeissa tulisi ottaa huomiota sellaisten kohteiden löytämiseen, joissa rakentamisalue sijoittuu pääosin muuten joutomaata olevalla alueelle mm. entiset kaatopaikat, maankaatopaikat, entiset ja käytöstä poistuvat louhos- ja kaivosalueet ja entiset turvetuotantoalueet. Tulisi löytää sellaiset sijoittumisalueet, jotka eivät vähennä merkittävästi metsäalaa tai viljelykäytössä olevaa peltoalaa eikä häiritse maisemaltaan. Hankkeen suhde kulttuuriympäristöön Maisema haitta selvitys ei anna kokonaiskuvaa. Tie 130 alue, savikon lentokenttää ympäröivät alueet kuvattu epämääräisesti. Todellisuudessa alueen pinta-ala panelikentälle on valtava alueen koko huomioiden, panelien alareunan korko maapinnasta alkaa noin 0.5m - 1.0m korkeudesta ja yläreunan korkeus on noin 2.5-3.5m korkeudelle. Luontoselvitys selvitys ei ole ajantasainen, kaiken huomioiva, mm. alueella pesivät haukat, pöllöt ja lepäkot ei ole huomioitu. Haitta, maa-/kiinteistön omistajat aurinkovoimapuisto muuttaisi alueen maaseutualueen teollisuusalueeksi ja aiheuttaisi naapuri kiinteistöjen omistajille taloudellisia haittoja, arvonalennusta. Virkistyskäyttö haitta alueella suuri. Paloturvallisuus Aurinkovoimalan osalta tulipalo, voimala alueella tai ulkopuolella alkava on riski ja ongelma alueen kotitalouksia ajatellen. <i>(Nimitiedot poistettu)</i> Alueella vakituinen asukas	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Hankkeen vaikutuksia kulttuuriympäristöön, maisemaan, linnustoon, kiinteistöjen arvoon ja virkistyskäyttöön käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänneksiin

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
		kohdistuvat vaikutukset, 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset ja 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalaan liittyvää paloturvallisuutta käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 8.2 Paloturvallisuus. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kuuluu tahoihin, joilta pyydetään lausunto kaavoitusprosessin eri vaiheissa. Hankkeen suunnittelussa seurataan Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston laatimaa Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohjetta.
28. M19 Yksityishenkilö 19, 24.3.2025	Savikon aurinkovoimalan osayleiskaavan laatiminen Omistan kiinteistön (<i>kiinteistötiedot poistettu</i>) (liitteenä kartta) ja haluan, että kyseinen kiinteistö ei tule kuulumaan aurinkovoimalan osayleiskaavaan. Haluan myös, että kiinteistölle ei tule mitään aurinkovoimalaan liittyviä rakennelmia, huoltoiteitä, sähköasemia, liityntäjohtoreittejä yms. Nurmijärvellä 24.3.2025 (<i>Nimitiedot poistettu</i>)	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaproessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kyseinen kiinteistö on poistettu osayleiskaavaluonnoksen kaavarajauksesta eikä enää kuulu kaavoitettavan alueen piiriin.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
29. M20 Yksityishenkilö 20, 26.3.2025	Hei, Olemme Savikon aurinkovoimalahankkeen kulmanaapureita, joten suunniteltu aurinkovoimala koskee meitä välillisesti. Kuitenkin ottaen huomioon projektin suuruusluokan, laajuuden, tulevan työn määrän ja näkyvyyden, tulee muutos elinpiirissämme olemaan suuri. Siihen nähden tiedottaminen hankkeesta on ollut suoraan sanottuna hävyttömän olematonta. Näin mittava projekti ei koske ainoastaan peltojen vuokraajia tai edes vain kaavoitetun alueen asukkaita, vaan vaikutukset tulevat olemaan merkittävät myös kaava-alueen reunusnaapureilla. Kotimme arvo tulee tipahtamaan, ja tästä suunnitelmasta ei ole viitsitty laittaa lappusen lappusta tavoittamaan naapurustoa tai alueen asukkaita koko kahden vuoden aikana, kun hanketta on leivottu erilaisten luontoarvoselvitysten tiimoilta. Sitten tultiin kertomaan, että naapurit voivat ehdottaa parin pusikon istuttamista suorimpaan näköyhteyteen. Asukastilaisuudessa korostettiin, että tiedottaminen on mennyt protokollan mukaan, mutta tässä vaiheessa on hyvä pohtia, että jos protokolla on täysin irrallaan käytännöstä, onko sen noudattaminen ainoastaan kirjaimen kunnioittamista? Aitoa keskusteluyhteyttä naapurustoon ei ole todellakaan haluttu muodostaa. Asukastilaisuuden anti oli se, että alueella ei ole itseisarvoa maaseutumaisemana eikä juurikaan alueen eläimien puolesta. Sen sijaan kerrottiin, että aurinkovoimalan rakentaminen tulee tuomaan huomattavaa biodiversiteettiä erilaisten hyönteisten muodossa. Alueen asukkaiden havaintoja lepakoista, sarvipöylöistä ym. otettiin vastaan huomioina, mutta liekö nämä huomiot tullaan ottamaan vastaan vihreän siirtymän vauhdin hurmassa. Meille asukkaille peltomaisema on itsessään arvokas, ja huolimatta siitä, että alue ei ole "neitseellistä" vaan "ihmisen jo muokkaamaa", kuten hankkeen esittelijä alueeseen viittasi, se on silti ihan aitoa luontoa, ja tarjoaa kodin ja ravintoa monille eläimille. On vaikea uskoa, että luonnon monimuotoisuus tästä ihmisen rakentaman voimalan myötä lehahtaisi kukkaan, vaan perustelu on läpirunnottavan hankkeen kaunistelua muodikkailla arvoilla. Aurinkopuistokaavaa perusteltiin huoltovarmuudella ja puhtaan energian tuottamisen tapana. Aurinkovoimalan tuottavuus kaikesta vakuuttelusta huolimatta on epävakaata. Päästötöntähän aurinkovoimakaan ei kokonaisuudessaan ole, sillä materiaalien louhinta ja jalostus vaativat luonnonvaroja, aiheuttavat eroosiota sekä ovat käyttökänsä jälkeen todellista ongelmajätettä, ja kierrätyksestä (esim. kuparin erottaminen muovista) tulee erillisiä, karsinogeenisiä ja teratogeenisiä myrkyllisiä päästöjä. Lähde: environmentalprogress.com/big-news/2017/6/21/are-we-headed-for-a-solar-waste-crisis Mitä	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Nurmijärven kunta ottaa vastaan palautteen tiedottamisesta. Tiedottamista laajennetaan myös lähialueen asukkaisiin. Alueen maisemaan ja eläimistöön liittyviä arvoja käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 3.3 Maisema, kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset ja 3.9 Eläimistö. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Hankkeen vaikutuksia eläimistöön ja kasvillisuuteen käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdissa 7.9 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset ja 7.7

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	enemmän aurinkopaneeleita, sitä suuremmaksi kertautuu tämäkin haitta tulevaisuudessa. Huoltovarmuus koskee myös ruuantuotantoa. Ymmärrettävästi aurinkovoimalayritykset ovat halukkaita rakentamaan jo valmiiksi tasaiselle, salaojitetulle ja ojitetulle alueelle, eli pelloille. Näin maailmanpoliittisesti epävarmoina aikoina ruokaa potentiaalisesti tuottavien peltujen hylkääminen on karhunpalvelus koko yhteiskunnalle, ja omavaraisen ruuantuotannon täytyy olla myös kunnan prioriteettilistalla. Emme kannata aurinkovoimalan rakentamista alueelle. <i>(Nimi- ja osoitetiedot poistettu)</i>	Kasvillisuuteen ja suojelualueisiin kohdistuvat vaikutukset. Hankkeen vaikutuksia luonnonvaroihin ja päästöihin käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 7.14 Luonnonvaroihin kohdistuvat vaikutukset ja 7.12 Ilmasto, kasvihuonepäästöihin ja ilmanlaatuun kohdistuvat vaikutukset. Nykyaikaiset aurinkopaneelit ovat hyvin kierrätettävissä. Aurinkovoimalan teknisten rakenteiden kierrättämiseen veloitetaan osayleiskaavan yleismääräyksissä. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta.
30. M21 Yksityishenkilö 21, 24.3.2025	Olen <i>(henkilöä yksilöiviä tietoja jätetty pois)</i> kolmannen polven maanviljelijä ja yrittäjä alueelta. Neljäs polvi on jo aikuistunut ja osallistuu aktiivisesti tilan toimintaan. Kävin kunnantalolla torstaina 20.3.2025 ja mielestäni esitys oli väljästi järjestetty ja alustettu. Asiantuntijat eivät olleet perehtyneet alueen elinvoimaisuuteen luonnonläheisenä maaseutuna, vaan puheissa toisteltiin hyvin nopeita ja lyhytkantoisia näkemyksiä alueen tulevaisuudesta ja nykytilasta. Alueella pesii runsaslukuinen petolintukanta, muuttolinnuista puhumattakaan. Aktiivisena luontoihmisena olen törmännyt useisiin haukkalintuihin, pöllöihin sekä lepakkolajeihin, joita	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on suunnitelma kaavaprosessin osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia tullaan selvittämään. OAS ei siis ole vielä

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	muutaman päivän aikana tehdyssä listauksessa ei mainittu olenkaan. Näiltä eläimiltä ollaan viemässä elintärkeitä saalistusmaat sekä aurinkopaneelit häiritsevät usean tutkimuksen mukaan näidenkin eläinten lisääntymistä ja saalistamista. Olen pikkupojasta lähtien kerännyt ojista sammakoita, tuon ajan mukaisesti ja seudulla on ollut myös merkkejä Viitasammakon olemassaolosta jo 70-luvun lopulla. Olisi aiheellista tehdä alueen eläimistöä laajempi tutkimus, kuin muutaman päivän aikana tehty nopeasti kasaan kääritty lappunen. Alueella on useita kulttuuriperinnöllisesti tärkeitä maatiloja ja pihapiirejä. Nyt suunniteltu aurinkovoimala turmelee nämä kauniit, viljavat ja historialliset alueet alleen. Hiidenkivi (vaikka jätetty kiiltäväksi kilveksi juuri alueen ulkopuolelle), Yli- ja Ali Santapohjat uljaine rakennuksineen ovat vuosikymmeniä houkutteleet alueelle lukuisia ulkopaikkakuntalaisia kameroineen sekä paikallisia ulkoilijoita retkeilemään. Omistamani Hiidenkivi tuskin on ainoa metsikkö alueella, joka houkuttelee liito-oravia pesimään. Samanmoista haapametsää on koko Keikkumäen alue pullollaan. Liito-orava on yöeläin, jota on helpointa havainnoida talvi ja yöaikaan. Talvisin papanoista ja öisin tiedätte kyllä miksi. Kunnantalon tilaisuuden jälkeen käytin maltillisesti aikaa ottaessani selvää kehityshankkeesta. Yhteistyökuvio Leena ja Yrjö säätiön kanssa on hyvin hataralla pohjalla. Säätiön toiminnasta löytyy useita tutkittuja moitteita, epäkohtia, jääviyttä sekä laiminlyöntejä. Näin suuressa projektissa ei pidä olla mukana tukemassa yhtään konkurssikypsää yhdistystä tai säätiötä. Näitä yhteistyökuvioita tulisi tarkastella lähemmin. On todettu, että alueella asuvien asukkaiden kiinteistöjen arvot tulevat tippumaan reilusti. Näin on käynyt kaikissa vastaavalaississa projekteissa. Yhdenvertaisuuslakiin vedoten, yhtäkään ryhmää ei saa altistaa erilaiselle kohtelulle, vaan näistä pitää laatia kompensatiovelvoite. Maatalous on Suomessa katoava luonnonvara. En voi, eikä mielestäni kuntakaan voi olla mukana tuhoamassa esi-isiemme alkeellisilla työkaluilla raivaamia peltoja muuntajilla, kaivannoilla eikä aurinkovoimaloilla. Pidetään yhdessä huolta viljelykelpoisen peltopinta-alan suojelusta ja kotimaisen ruoantuotannon kestävästä kehityksestä. Nurmijärven kunta mainostaa itseään lintukotona. Onko tulevaisuuden ainoa lintukoto kolmostien varteen pystytetty ylihinainen maisemateos, vai luonnonrikas, moninainen, ylpeästi	kaavaluonnokseen verrattava maankäyttöä määrittävä asiakirja. Kaava-alueen linnustoarvoja sekä alueen merkitystä muuttolintujen levähdysalueena on täydennetty kaavaluonnoksen selostukseen, ja asiaa käsitellään kohdassa 3.8 Linnusto. Hankkeen vaikutuksia linnustoon käsitellään osayleiskaavan kaaselostuksessa kohdassa 7.8 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset. Alueen eläimistöä käsitellään osayleiskaavan kaaselostuksen kohdassa 3.9 Eläimistö. Hankkeen vaikutuksia kulttuuriympäristöön käsitellään osayleiskaavan kaaselostuksessa kohdassa 7.3 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset. Yrjö ja Hanna -säätiö toimii hankkeessa rakennuttajakonsulttina. Vaikka hoivapalvelut kuuluvat Yrjö ja Hanna -säätiön toimintaan, kyseessä on erillinen yhtiö, jolla ei ole yhteyttä aurinkovoimalahankkeeseen. Kaavoituksessa yhdenvertaisuus merkitsee sitä, että kaikilla osallisilla on yhtäläiset

14.8.2025

46 (46)

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	lande-sloganilla varustettu kunta, josta jokainen sen asukas voi olla aidosti ylpeä. <i>(Nimitiedot poistettu)</i>	mahdollisuudet osallistua kaavoitusprosessiin, saada riittävästi tietoa ja tulla kuulluiksi. Kaavaprosessissa noudatetaan alueidenkäyttölain mukaista menettelyä, joka takaa osallisten yhdenvertaisen kohtelun ja osallistumismahdollisuudet. Hankkeen vaikutuksia kiinteistöjen arvoon käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksessa kohdassa 7.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalahanke perustuu vapaaehtoisuuteen, ja aurinkovoimala-alueiksi kaavoitetaan vain ne kiinteistöt, joiden omistajien kanssa on tehty sopimukset. Aloite voimalalle on lähtenyt paikallisilta maanomistajilta.